

Vägledning vid kamerabevakning

Tillstånd till kamerabevakning 2018-2020
– en praxissammanställning

IMY rapport 2021:2

Innehåll

Inledning.....	3
Sammanfattning.....	4
Rekommendationer.....	6

DEL 1: Tillstånd till kamerabevakning – en generell beskrivning

Vad gäller vid kamerabevakning?	9
Grundläggande krav enligt dataskyddsförordningen ...	12
Anpassning av bevakningen och frågor vid intresseavvägning.....	15
Arbetsgång vid kamerabevakning.....	17
Ansökningar om tillstånd till kamerabevakning	19
Beslut om tillstånd till kamerabevakning	20

DEL 2: Vägledning för olika områden

Beslut om tillstånd till kamerabevakning för olika områden.....	24
Skolor.....	24
Vårdinrättningar	27
Fritidsanläggningar	30
Myndighetslokaler/kontor	31
Stationsområden	32
Parkeringar	33
Gator och torg.....	35
Domstolar	38
Återvinningscentraler	39
Flerbostadshus	40
Skog och mark.....	41
Drönare.....	42
Färdmedel.....	43
Museer.....	44
Räddningstjänst	45
Apotek.....	46
Kriminalvården.....	47
Skyddsobjekt	48

Inledning

Den här rapporten är en del av Integritetsskyddsmyndighetens (IMY:s) rapportserie där myndigheten beskriver och analyserar inflödet av ärenden.¹ Syftet med rapporten är att ge vägledning om kamerabevakning till såväl tillståndspliktiga som inte tillståndspliktiga aktörer.

Rapporten beskriver de tillståndspliktiga verksamheternas ansökningar om tillstånd och de beslut IMY fattat gällande dem under perioden 1 augusti 2018 till 31 december 2020. Den redogör för den praxis som myndigheten hittills utarbetat på området. Genom att beskriva vad tillståndspliktiga verksamheter fått tillstånd respektive avslag för, och med vilken motivering, kan rapporten utgöra ett stöd för samtliga verksamheter som kamerabevakar, eller planerar att kamerabevaka - oavsett om tillstånd till bevakningen krävs eller inte.

Rapporten består av två delar. Den första delen innehåller övergripande information om vad som gäller vid kamerabevakning, vägledning med förslag på arbetsgång för verksamheter som planerar att kamerabevaka samt statistik kring inflödet av tillståndsansökningar till IMY. Den andra delen av rapporten består av 18 områdesbeskrivningar där ansökningar och beslut beskrivs mer i detalj för att ge vägledning till olika aktörer.

---

1. Tidigare rapporter i rapportserien behandlar anmälda personuppgiftsincidenter 2018 (2019:1), anmälda personuppgiftsincidenter januari-september 2019 (2019:3), klagomål mot personsöktjänster med frivilligt utgivningsbevis (2020:1), personuppgiftsincidenter under helåret 2019 (2020:2), personuppgiftsincidenter som beror på antagonistiska angrepp 2019 (2020:3), klagomål maj 2018 – maj 2020 (2020:4) samt Integritetsskyddsrapport 2020 (2021:1).

Sammanfattning

IMY är sedan den nya kamerabevakningslagen (2018:1200) trädde i kraft den 1 augusti 2018 ensamt ansvarig tillståndsmyndighet för kamerabevakning i Sverige. Genom den nya kamerabevakningslagen behöver färre verksamheter än tidigare ansöka om tillstånd till kamerabevakning. Det är endast myndigheter och aktörer som utför uppgifter av allmänt intresse som är tillståndspliktiga. Dataskyddsförordningen², som reglerar den behandling av personuppgifter som sker i samband med kamerabevakning, och kamerabevakningslagen gäller dock samtliga verksamheter och privatpersoner, även om majoriteten av dessa aktörer inte är tillståndspliktiga.³

IMY tog under perioden 1 augusti 2018 till 31 december 2020 emot cirka 1 400 ansökningar om tillstånd till kamerabevakning. Myndigheten hade vid årsskiftet 2020/2021 fattat beslut i knappt 1 250 av dessa fall.

30 procent av de hanterade ansökningarna har beviljats i sin helhet, 19 procent har delvis beviljats och 9 procent har inte beviljats. Vidare har 30 procent av ansökningarna bedömts som ej tillståndspliktiga. Att en ansökan inte är tillståndspliktig kan exempelvis bero på att aktören inte är en myndighet eller inte utför en uppgift av allmänt intresse, alternativt att området som ska kamerabevakas inte är en plats dit allmänheten har tillträde. 11 procent av de beslutade ansökningarna har avskrivits, vilket exempelvis kan bero på att aktören som ansökt om tillstånd dragit tillbaka sin ansökan eller inte längre är tillståndspliktig till följd av ändrad lagstiftning. Flest antal ansökningar om tillstånd till kamerabevakning har kommit från skolor, vårdinrättningar och fritidsanläggningar.

Majoriteten av aktörerna som ansökt om tillstånd till kamerabevakning har gjort det för att förebygga brott och/eller öka tryggheten på platsen. För vissa områden, exempelvis avseende bevakning av skyddsobjekt, handlar det i flera fall om att undvika allvarliga brott medan för andra områden, som exempelvis apotek, handlar det om att undvika mindre allvarliga brott som ändå kan få stora konsekvenser för näringsidkare. Om IMY beviljar tillstånd till kamerabevakning eller i vilken omfattning beror på hur stor nyttan med bevakningen är i förhållande till hur stort intrång den gör i den personliga integriteten.

I de flesta fall krävs en dokumenterad problematik med brottslighet på den aktuella platsen för att kamerabevakning ska kunna tillåtas i brottsförebyggande syfte. Det är alltså normalt inte tillräckligt att hänvisa till generell brottslighet i närområdet eller på liknande platser. När en aktör ansöker om tillstånd till kamerabevakning i brottsförebyggande syfte behöver därför skriftligt underlag över inträffade händelser redovisas i varje enskilt fall. Aktören behöver komma in med en detaljerad sammanställning över brott och incidenter som har inträffat på platsen som ska bevakas.

IMY har generellt sett beviljat ansökningar om tillstånd till kamerabevakning på platser där det funnits dokumenterad problematik med brottslighet och där kamerabevakningen har begränsats till att exempelvis endast ske under de tider på dygnet när platsen varit brottsutsatt.

Vissa undantag från kravet på dokumenterad problematik med brottslighet finns dock. För domstolar är exempelvis rättspraxis tillåtande och bevakning i allmänna utrymmen beviljas vanligtvis utan att brottsutsatthet eller underlag över inträffade incidenter behöver redovisas i det enskilda fallet. Även skolfasader har i rättspraxis ansetts vara generellt utsatta för brott i form av skadegörelse. Skolor får därför normalt sett bevaka fasader och området två meter ut från fasader under vissa tider utan att platsen är brottsutsatt eller att underlag om inträffade incidenter behöver redovisas i det enskilda fallet. Porttelefonkameror har också fått användas av exempelvis vårdinrättningar utan krav på dokumenterad problematik med brottslighet.

Ett antal aktörer har ansökt om kamerabevakning i syfte att förebygga och förhindra olyckor. Detta gäller exempelvis badhus och stationsområden. Det krävs normalt sett inte att sökanden kan visa att det faktiskt har inträffat olyckor för att tillstånd ska beviljas, utan det räcker att konstatera att det finns en förhöjd risk för olyckor på platsen. Det är dock viktigt att bevakningen inte är mer ingripande än nödvändigt.

En stor del av ansökningarna som IMY inte har beviljat kameratillstånd till har berott på att det inte funnits tillräckligt dokumenterad problematik med brottslighet på platsen. Många har dock delvis beviljats tillstånd till kamerabevakning om det exempelvis funnits dokumenterad problematik med brottslighet under vissa tider på dygnet, såsom kvällar och nätter. Tillstånd till kamerabevakning har då beviljats under just de tiderna, men avslagits dagtid. Integritetsintresset väger ofta mindre tungt under kvällar och nätter eftersom det generellt sett är färre personer som rör sig i olika områden då. Det kan dessutom vara så att integritetsintresset väger mindre tungt på vissa platser än andra, vilket också kan göra att IMY delvis beviljar en ansökan.

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

3. Även andra dataskyddsregler kan vara tillämpliga, till exempel brottsdatalagen (2018:1177) och särskild lagstiftning för respektive brottsbekämpande myndighet.

Innan en kamerabevakning påbörjas behöver den som tänkt genomföra bevakningen beakta en rad olika faktorer för att anpassa bevakningen, till exempel:

- Vilket område är nödvändigt att bevaka? Kamerans upptagningsområde bör begränsas till att endast omfatta just det som syftet med bevakningen kräver.
- Vilka tider ska bevakningen ske? Tiden för bevakningen bör begränsas till de tider på dygnet då det exempelvis finns problematik med brottslighet.
- Ska bevakningen ske med bildinspelning eller ska filmmaterialet endast visas i realtid? Bildinspelning anses generellt innebära ett större intrång än realtidsbevakning.
- Hur länge ska materialet lagras? Om filmmaterial ska sparas får det inte lagras under längre tid än vad som är nödvändigt. Huvudregeln är att filmmaterial inte bör sparas längre tid än ett par dagar.
- Vilka säkerhetsåtgärder ska vidtas för bevakningen? Det ska finnas åtgärder som gör att kamerabevakningen omges av lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder.

Inför en kamerabevakning är det viktigt att den som tänkt genomföra bevakningen dokumenterar sina bedömningar. Det är även viktigt att säkerställa att kraven på personuppgiftsbehandling enligt dataskyddsförordningen beaktas. Exempelvis är det viktigt att de grundläggande principerna för behandling av personuppgifter är uppfyllda och att det finns en rättslig grund för kamerabevakningen. Bland annat behöver principerna om uppgiftsminimering, lagringsminimering och säkerhet för uppgifterna beaktas. Är det frågan om en ny och omfattande kamerabevakning som innebär att enskilda regelbundet övervakas krävs vanligen att en konsekvensbedömning görs. Slutligen är den som ska kamerabevaka skyldig att informera om att en plats är kamerabevakad. En sådan upplysning ska lämnas genom tydlig skyltning eller på annat verksamt sätt.

Rekommendationer

Under 2018 skedde stora förändringar i regelverken både på dataskyddsområdet och vad gäller kamerabevakning. Antalet aktörer som behöver tillstånd till kamerabevakning begränsades kraftigt. Det innebär att majoriteten av den kamerabevakning som bedrivs i Sverige idag inte har granskats genom en tillståndsprövning. Den som bedriver bevakning är därmed själv ansvarig för att ha gjort nödvändiga bedömningar för att säkerställa att den är laglig. För både kamerabevakning som inte kräver tillstånd och kamerabevakning där tillstånd är ett krav lämnar IMY ett antal rekommendationer. En rekommendation riktar sig till lagstiftaren.

Den som bedriver bevakning är själv ansvarig för att ha gjort nödvändiga bedömningar för att säkerställa att den är laglig.

För den som ska kamerabevaka

1. Dokumentera era bedömningar

Kamerabevakning är som utgångspunkt en känslig typ av personuppgiftsbehandling då den fångar en stor mängd information om enskilda. Den som vill bedriva kamerabevakning måste säkerställa att bevakningen som ska ske är laglig. Innan en bevakning påbörjas måste därför flera olika bedömningar göras. Dessa bör dokumenteras skriftligen, bland annat för att möjliggöra för de som blir bevakade att få information om kamerabevakningen och för att säkerställa att rutiner som satts upp följs. Dokumentation är också centralt för att kunna visa vilka avvägningar som gjorts, enligt ansvarsprincipen i dataskyddsförordningen.

2. Säkerställ att ni uppfyller grundläggande krav

Innan en kamerabevakning påbörjas behöver den som tänkt genomföra den säkerställa att bevakningen följer de grundläggande principerna vid personuppgiftsbehandling. Det behöver också finnas en rättslig grund för behandlingen för att kamerabevakningen ska vara laglig. Den vanliga rättsliga grunden för personuppgiftsbehandling vid kamerabevakning för privata aktörer är intresseavvägning. För offentliga aktörer och

andra som utför en uppgift av allmänt intresse är den rättsliga grunden istället ofta uppgift av allmänt intresse.

3. Tydliggör behovet av bevakningen – och bedöm integritetsintrånget

För att kunna säkerställa att kamerabevakningen är nödvändig, vilket normalt är ett krav för att den ska vara laglig, är det lämpligt att skriftligen beskriva behovet av kamerabevakningen. Om bevakningen ska bedrivas för att förebygga, upptäcka eller utreda brott krävs som huvudregel att platsen är brottsutsatt. För att beskriva på vilket sätt platsen är brottsutsatt behöver en redogörelse göras över vilka brott och incidenter som har inträffat där, en så kallad incidentrapportering. Bedöm också vilka integritetsrisker som bevakningen medför för att kunna väga behoven mot integritetsintresset. Ett sätt att bedöma en planerad kamerabevakning är att upprätta en konsekvensbedömning över den tilltänkta bevakningen. Ibland finns det en sådan skyldighet.

4. Anpassa bevakningen

Kamerabevakning skiljer sig från annan personuppgiftsbehandling genom att det finns goda möjligheter att anpassa behandlingen för att göra den mer integritetsvänlig och på det sättet minska intrånget det innebär för den som blir kamerabevakad. På så sätt uppfylls också principerna om uppgifts- och lagringsminimering enligt dataskyddsförordningen. Det finns ett antal parametrar som kan justeras för att göra bevakningen mer integritetsvänlig. Centrala faktorer att beakta är kamerans upptagningsområde, tiden för bevakningen, om den sker genom bildinspelning eller genom realtidsbevakning, lagringstiden och säkerheten för personuppgifter vid bevakningen.

5. Lämna information om bevakningen

Vid kamerabevakning finns en skyldighet att informera om att en plats är kamerabevakad. En sådan upplysning ska lämnas genom tydlig skyltning eller på annat verksamt sätt. På skylten ska den viktigaste informationen till de registrerade lämnas, till exempel uppgift om vem som bedriver bevakningen, kontaktuppgifter till denna, för vilket ändamål bevakningen bedrivs och att de registrerade har vissa rättigheter enligt dataskyddsförordningen. Även uppgifter som kan överraska den som blir bevakad ska finnas med på skylten, till exempel om bevakningsmaterialet lagras utanför EU, om ljud spelas in samt hur länge materialet sparas. Skylten och dess information anses utgöra det så kallade första lagret information.

Fullständig information ska också lämnas till de registrerade⁴ och det kan ske i det andra informationslagret, till exempel på en webbplats. Det andra informationslagret måste även lämnas på ett icke-digitalt sätt, till exempel via ett telefonnummer eller på en affisch på platsen.

4. Artikel 13 i dataskyddsförordningen.

För lagstiftaren vid ytterligare förändringar i kameralagstiftningen

Vid undantag från tillståndskravet är det en pedagogisk svårighet att göra det tydligt att ett undantag från kravet på tillstånd inte i sig innebär att all bevakning som är undantagen från tillståndskravet är tillåten. Istället ska de som bedriver denna bevakning själva säkerställa att kamerabevakningen bedrivs på ett lagligt sätt och att behovet av kamerabevakning i varje enskilt fall väger tyngre än intrånget det innebär för enskilda, på samma sätt som övriga ej tillståndspliktiga aktörer ska göra en sådan bedömning.

Inför eventuella ytterligare undantag från tillståndsplikten bör särskilt beaktas vilken typ av integritetsintresse som råder på de platser som kan komma i fråga för undantag, särskilt med hänsyn till att undantag från tillståndskravet uppfattas som en signal om att den aktuella bevakningen är tillåten. Man bör även beakta vilken slags aktör som ansvarar för den aktuella typen av kamerabevakning. I den nationella integritetsrapporten som IMY publicerade 2019 framgår att förutsättningarna för kontinuerligt och systematiskt arbete med integritet och dataskydd varierar mellan olika typer av aktörer och ökar med storleken på aktör.⁵ Ett borttaget tillståndskrav i sektorer som redan tidigare har utmaningar i sitt dataskyddsarbete, till exempel kommuner eller branscher med många småföretagare, riskerar därmed att leda till en ökning av olaglig kamerabevakning.

---

5. Nationell integritetsrapport 2019, Datainspektionens rapport 2019:2, s. 15

DEL 1: Tillstånd till kamerabevakning – en generell beskrivning

Vad gäller vid kamerabevakning?

Dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen

Kamerabevakning i Sverige regleras framförallt av bestämmelser i dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen. Lagstiftningen på området har genomgått stora förändringar de senaste åren. Dataskyddsförordningen infördes den 25 maj 2018 och kamerabevakningslagen den 1 augusti samma år. I och med att den nya kamerabevakningslagen infördes, upphörde den tidigare kameraövervakningslagen (2013:460) att gälla.

Dataskyddsförordningen är en EU-förordning och gäller som lag i Sverige. Den reglerar all personuppgiftsbehandling, även kamerabevakning, med undantag för till exempel behandling inom försvaret och för brottsbekämpande ändamål inom de brottsbekämpande myndigheterna.

Dataskyddsförordningen är det huvudsakliga regelverket vid kamerabevakning. I den finns till exempel bestämmelser om grundläggande principer, rättslig grund och registrerades rättigheter. Dataskyddsförordningen innehåller även bestämmelser om de så kallade korrigerande befogenheterna, inklusive administrativa sanktionsavgifter. När de brottsbekämpande myndigheterna ska bedriva kamerabevakning för brottsbekämpande ändamål är den motsvarande regleringen brottsdatalagen (2018:1177) och respektive myndighets speciallagstiftning för behandling av personuppgifter.

Kamerabevakningslagen kompletterar dataskyddsförordningen. Den reglerar vissa frågor om kamerabevakning där dataskyddsförordningen lämnat utrymme för nationella regler. I kamerabevakningslagen finns till exempel bestämmelser om tillståndsplikt för viss kamerabevakning och om hur information om kamerabevakning ska lämnas. Där framgår också att tystnadsplikt gäller för uppgifter om enskilda som samlats in genom kamerabevakningen och att dessa uppgifter inte får spridas till obehöriga eller utnyttjas. Dessutom innehåller kamerabevakningslagen en hänvisning till bestämmelser om förhandlingsskyldighet i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet när det gäller arbetsgivares beslut om kamerabevakning av en arbetsplats.

Begreppet kamerabevakning

I kamerabevakningslagen regleras när tillstånd till kamerabevakning krävs, men kamerabevakningslagen gäller även för verksamheter som inte är tillståndspliktiga. Det är dock viktigt att komma ihåg att inte all kameraanvändning räknas som kamerabevakning i lagens mening. Det som menas med begreppet *kamerabevakning* enligt kamerabevakningslagen är att en tv-kamera, ett annat optisk-elektroniskt instrument eller jämförbar utrustning *utan att manövreras på platsen* används på ett sätt som innebär *varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning*.

Med att utrustningen används *utan att manövreras på platsen* menas att hanteringen av utrustningen sker på ett ställe som är klart åtskilt från den plats där utrustningen finns. Att utrustningen sätts igång på stället eller fungerar med inbyggd automatik innebär inte att den manövreras på platsen. Utrustning som däremot finns i användarens omedelbara närhet och styrs av användaren är manövrerad på platsen. Kamerabevakningslagen omfattar därför inte handhållna kameror eller liknande utrustning och inte heller så kallade kroppsburna kameror, till exempel en kamera som är fäst i en persons kläder eller monterad på en hjälm. I dessa fall gäller enbart dataskyddsförordningen eller brottsdatalagen med speciallagstiftningar.

Begreppet personbevakning är snävare än personuppgiftsbehandling, som även omfattar andra personuppgifter än bilder på människor. Med *personbevakning* menas att personer kan identifieras genom bevakningen. För att räknas som personbevakning krävs att det går att se kännetecken som gör att det utan större osäkerhet går att skilja de personer som iakttas från andra, till exempel genom att hela personen eller ansiktet syns tydligt. Även sådant som utmärkande klädsel, speciella kroppsörelser eller särskild kroppsbyggnad kan möjliggöra identifiering.

Med *varaktig personbevakning* menas till exempel bevakning med en kamera som under en längre tid är placerad på eller riktad mot en plats där människor normalt vistas. Bevakning med en kamera som är placerad på ett torg eller i ett väntrum är exempel på varaktig personbevakning. IMY har beviljat tillstånd till kamerabevakning i samband med två cityfestivaler som pågick under några dagar, och även kortare tidsperioder än så skulle kunna innebära varaktig personbevakning.

Med *regelbundet upprepad personbevakning* menas att personbevakning sker vid ett flertal tillfällen. I första hand ska det vara fråga om tillfällen relativt nära varandra i tiden. Även bevakning vid mer utspridda tillfällen kan dock betraktas som regelbunden om det är fråga om systematisk användning av bevakningsutrustning. Därmed omfattas exempelvis kameror som är monterade på drönare, om användningen innebär att människor ofta passerar i kamerans upptagningsområde på ett sätt som gör att det går att identifiera dem. På samma sätt omfattas kameror som riktas ut från ett fordon, så länge kameran inte kan anses vara manövrerad på platsen. Även utplacering och användning av kameror på platser där människor passerar mer sällan men med viss regelbundenhet omfattas av lagens tillämpningsområde, exempelvis i närheten av en gångstig i skogen.

Syftet med användningen av kamerautrustningen saknar betydelse för frågan om lagen är tillämplig eller inte. Lagen är tillämplig både vid användning av kameror i syfte att bevaka människor och användning för andra syften, om människor som går att identifiera under en längre tid eller någorlunda regelbundet kommer in i kamerans upptagningsområde.

Tillståndsplikt vid kamerabevakning

Fram till den 1 augusti 2018 ansvarade länsstyrelserna i Sverige för beslut om tillstånd till kamerabevakning och hade även ett visst tillsynsansvar. IMY var tidigare ansvarig tillsynsmyndighet för kamerabevakning på platser dit allmänheten inte hade tillträde och hade även ett centralt tillsynsansvar. Efter införandet av den nya kamerabevakningslagen samlades istället det totala ansvaret för kamerabevakning hos IMY. Det innebär att IMY tagit över ansvaret för frågor och beslut om tillstånd till kamerabevakning från länsstyrelserna och även blivit ensamt ansvarig tillsynsmyndighet.

När behövs tillstånd till kamerabevakning?

Tillstånd till kamerabevakning krävs

- vid kamerabevakning, det vill säga
  - personbevakning
  - som är varaktig eller regelbundet upprepad
  - utan att manövreras på platsen
- på en plats dit allmänheten har tillträde
- av en myndighet eller någon annan som utför en uppgift av allmänt intresse

Enligt kamerabevakningslagen krävs tillstånd till kamerabevakning av en *plats dit allmänheten har tillträde*, om bevakningen ska bedrivas av en *myndighet*, eller någon annan än en myndighet vid utförande av en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som meddelats med stöd av lag eller annan författning.

Med begreppet *plats dit allmänheten har tillträde* menas platser som enskilda kan och får uppehålla sig på. Hit räknas till exempel gator, torg och parker samt transportmedel för allmänna kommunikationer och ankomst- och avgångshallar. Ytterligare exempel är allmänna utrymmen hos myndigheter, på vårdinrättningar och i simhallar. Av rättspraxis och förarbeten följer att begreppet *plats dit allmänheten har tillträde* ska tolkas vitt. Gränsdragningen om allmänheten har tillträde till en plats eller inte är i vissa fall komplicerad. Att dörrar är låsta och tillträdet rent fysiskt är begränsat behöver inte innebära att allmänheten inte har tillträde till en plats.

Tillståndskravet för kamerabevakning gäller som huvudregel för alla *myndigheter*, oavsett vilken typ av verksamhet kamerabevakningen används i och vad syftet med den är, om bevakningen innebär personbevakning och ska ske på en plats dit allmänheten har tillträde. Med myndigheter menas samtliga statliga och kommunala organ, utom riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige. Kommunala och statliga bolag är inte myndigheter även om de utövar offentlig makt och kan ofta vara tillståndspliktiga i egenskap av aktörer som utför en uppgift av allmänt intresse.

Även någon annan än en myndighet är tillståndspliktig för kamerabevakning vid utförande av en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som meddelats med stöd av lag eller annan författning. Tillståndskravet omfattar därför alla enskilda aktörer som har anförtratts förvaltningsuppgifter som innebär myndighetsutövning, uppgifter inom brottsdatalogens tillämpningsområde eller till exempel uppgifter på området för nationell säkerhet. Kravet på tillstånd gäller även generellt inom hälso- och sjukvård, förutsatt att det rör sig om bevakning av utrymmen som allmänheten har tillträde till. Tillståndskravet omfattar även kamerabevakning av skolområden dit allmänheten har tillträde.

När behövs inte tillstånd till kamerabevakning?

För privata aktörer som inte anses utföra en uppgift av allmänt intresse behövs inte tillstånd till kamerabevakning. Detta gäller för i princip alla privatpersoner som bedriver kamerabevakning och för de allra flesta andra privata aktörer, som företag och ideella föreningar. Om kamerabevakningen sker på en plats dit allmänheten inte har tillträde finns inte heller någon tillståndsplikt även om aktören som huvudregel är tillståndspliktig för kamerabevakning.

Att bevakningen inte är tillståndspliktig innebär inte automatiskt att den är tillåten. Den som exempelvis vill bevaka platser dit allmänheten inte har tillträde ska själv göra en bedömning av om bevakningen är laglig eller inte. Om IMY inleder tillsyn mot en aktör som bevakar platser dit allmänheten inte har tillträde måste den som är ansvarig för bevakningen kunna visa hur den har gjort bedömningen att bevakningen är laglig och att man efterlever övriga bestämmelser i dataskyddsförordningen.

Om kameran används på ett sätt som endast innebär enstaka fall av kortvarig personbevakning är lagen inte tillämplig. Så kan till exempel vara fallet med kameror som används på svårtillgängliga platser utomhus eller som placeras för att kontrollera en industriell tillverkningsprocess, där människor normalt inte ska befinna sig, även om någon vid ett enstaka tillfälle kan göra det. Den som använder en kamerautrustad drönare kan undvika att personer varaktigt eller upprepat fångas av kameran på ett sätt så att de blir möjliga att identifiera. Det kan man exempelvis göra genom att kameran bara är påslagen på en viss höjd eller stängs av när människor som går att identifiera kommer in i kamerans upptagningsområde.

I kamerabevakningslagen finns även bestämmelser om undantag från tillståndskravet för vissa aktörer eller för viss typ av bevakning. Det har medfört att färre verksamheter behöver tillstånd till att kamerabevaka. Under 2020 undantogs de brottsbekämpande myndigheterna Kustbevakningen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Tullverket från tillståndskravet⁶ genom förändringar i kamerabevakningslagen. Även bevakning i kollektivtrafiken⁷ är undantagen från tillståndsplikten om syftet med bevakningen är brottsbekämpande, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet eller förhindra eller begränsa olyckor. Det finns också undantag från tillståndskravet för bevakning i eller i anslutning till lokaler för postverksamhet⁸ och i butikslokaler för apoteksverksamhet⁹, om bevakningen sker i ett brottsbekämpande syfte.

Ett annat slags undantag är det så kallade privatundantaget. Det innebär att den som kamerabevakar sin egen bostad eller sin tomt inte omfattas av bestämmelserna i varken dataskyddsförordningen eller kamerabevakningslagen. Privatundantaget är begränsat till kamerabevakning inom den privata sfären, det vill säga verksamhet av rent privat natur. Bevakningen får alltså inte omfatta en plats dit allmänheten har tillträde, till exempel vägen utanför, eller någon annans privata tomt eller sfär. Filmmaterialet får inte heller spridas till en större krets, till exempel på sociala medier.

Vad bör en ansökan om tillstånd till kamerabevakning innehålla?

I 11 § kamerabevakningslagen framgår vad en ansökan om tillstånd till kamerabevakning ska innehålla. En ansökan ska till exempel innehålla en beskrivning av bevakningen, om utrustningen som ska användas, var utrustningen ska placeras, det område eller typ av område som ska bevakas och de tider då bevakningen ska ske. Vilka områden som ska bevakas illustreras bäst med en ritning där upptagningsområdet för respektive kamera markeras. Om det är svårt att beskriva vad som kommer att omfattas av bevakningen kan det underlätta att också skicka in bilder som visar vad kamerorna kommer att filma. Om sökanden till exempel inte alls uppgett var bevakningen ska ske och under vilka tider kan ansökan avvisas.

En ansökan ska också innehålla uppgifter om bevakningens ändamål, en bedömning av behovet av bevakningen och bevakningens proportionalitet. Det omfattar en bedömning av riskerna för intrång i den personliga integriteten och vilka åtgärder som planeras för att hantera riskerna.

Om bevakningen ska bedrivas för att förebygga, upptäcka eller utreda brott krävs som huvudregel att platsen är brottsutsatt. För att beskriva på vilket sätt platsen är brottsutsatt behöver en redogörelse göras över vilka brott och incidenter som har inträffat där, en så kallad incidentrapportering. Av incidentrapporteringen bör det framgå vad som har hänt, på vilken adress eller plats, vilket datum, veckodag och tidpunkt på dygnet incidenterna har inträffat. Om händelsen har polisanmälts bör detta anges men enskilda polisanmälningar ska som huvudregel inte skickas till IMY. Just incidentrapporteringen är något som vanligtvis behöver kompletteras i tillståndsärenden, vilket förlänger handläggningstiden. IMY har därför tagit fram en mall att använda vid incidentrapportering. Dokumentet finns på www.imy.se.

För att IMY ska pröva en ansökan som avser en arbetsgivares bevakning av en arbetsplats krävs att sökanden bifogat ett yttrande från skyddsombud, skyddskommitté eller en organisation som företräder arbetstagarna på arbetsplatsen. Utan yttrandet är en ansökan inte komplett och IMY har då inte möjlighet att pröva ansökan och ärendet avvisas.

6. 9 § punkten 1 kamerabevakningslagen.

7. 9 § punkten 6 kamerabevakningslagen.

8. 9 § punkten 7 kamerabevakningslagen.

9. 9 § punkten 10 kamerabevakningslagen.

Grundläggande krav enligt dataskyddsförordningen

Att viss kamerabevakning är undantagen från tillståndskravet innebär inte att den därmed är tillåten. Den som bedriver kamerabevakning måste uppfylla samma krav som vid en tillståndsprövning och säkerställa att bevakningen är laglig innan den påbörjas. Det innefattar att den som är personuppgiftsansvarig måste ta hänsyn till de grundläggande principerna i dataskyddsförordningen och kravet på en rättslig grund för kamerabevakningen, normalt intresseavvägning eller uppgift av allmänt intresse.

Personuppgiftsansvarig är den organisation (till exempel aktieföretag, stiftelse, förening eller myndighet) som bestämmer för vilka ändamål uppgifterna ska behandlas och hur behandlingen ska gå till. Även en fysisk person kan vara personuppgiftsansvarig vilket till exempel är fallet för enskilda firmor eller en fysisk person som bevakar utanför privatundantaget. *Ändamålen med behandlingen* är det eller de syften som ska uppfyllas genom kamerabevakningen, till exempel förebygga brott eller förhindra olyckor. Ändamålet ska vara berättigat, det vill säga det ska inte vara otillåtet.

Grundläggande principer

Innan en kamerabevakning påbörjas behöver den personuppgiftsansvarige säkerställa att bevakningen följer de grundläggande principerna vid personuppgiftsbehandling. De grundläggande principerna innefattar bland annat att bevakningen ska vara laglig, korrekt och ske på ett öppet sätt (principerna om laglighet, korrekthet och öppenhet i artikel 5.1 a i dataskyddsförordningen), att filmmaterialet endast får användas för på förhand fastställda ändamål/syften (principen om ändamålsbegränsning i artikel 5.1 b) och att inte mer än nödvändigt ska fångas av kameran (principen om uppgiftsminimering i artikel 5.1 c). Dessutom innebär principerna att materialet inte får sparas längre än nödvändigt (principen om lagringsminimering i artikel 5.1 e) och att lämpliga tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder tillämpas för kamerabevakningen (principen om lämplig säkerhet i artikel 5.1 f¹⁰). Enligt artikel 5.2 i förordningen ansvarar den personuppgiftsansvarige för att reglerna i dataskyddsförordningen följs och ska också kunna visa det (principen om ansvarsskyldighet).

Rättslig grund

Det behöver finnas en rättslig grund för behandlingen för att kamerabevakningen ska vara laglig enligt dataskyddsförordningen. Vid kamerabevakning är den rättsliga grunden normalt att behandlingen är nödvändig vid utförandet av en uppgift av allmänt intresse (artikel 6.1 e) eller att behovet av bevakningen efter en intresseavvägning väger tyngre än de registrerades intressen eller grundläggande rättigheter och friheter (6.1 f). Det är endast när den rättsliga grunden är uppgift av allmänt intresse (6.1 e) som det enligt dataskyddsförordningen går att ställa krav på tillstånd till kamerabevakning.¹¹ Tillståndsplikt gäller därför, som tidigare nämnts, för myndigheter och aktörer som utför uppgifter av allmänt intresse. Samtycke (6.1 a) är sällan en lämplig rättslig grund vid kamerabevakning. Det beror på att ett samtycke behöver inhämtas innan bevakningen påbörjas och att samtycket när som helst kan återkallas. Det är även ofta svårt att förutse vilka personer som kommer att träffas av en bevakning. Inte heller på en arbetsplats, där kretsen av bevakade som utgångspunkt kan vara begränsad, kan samtycke användas som rättslig grund. Ett samtycke från en arbetstagare är sällan giltigt eftersom det finns ett beroendeförhållande mellan en anställd och arbetsgivaren.

10. Det kallas i artikel 5.1 f för *integritet och konfidentialitet*.

11. Artikel 36.5 i dataskyddsförordningen.

Konsekvensbedömning och förhandssamråd

Ett sätt att bedöma en planerad kamerabevakning är att upprätta en konsekvensbedömning¹² över den tilltänkta bevakningen. I vissa fall finns en skyldighet att upprätta en konsekvensbedömning, men även om det inte är ett krav kan en konsekvensbedömning vara ett bra hjälpmedel för att bedöma om en bevakning är laglig eller inte. En konsekvensbedömning ska upprättas om kamerabevakningen med hänsyn till bland annat omfattning, sammanhang och ändamål gör att den sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter. I konsekvensbedömningen ska bland annat en bedömning göras av om behandlingen är nödvändig och proportionerlig i förhållande till syftet, vilka risker för enskilda som finns samt vilka åtgärder som planeras för att hantera riskerna och för att visa att dataskyddsförordningen efterlevs. All kamerabevakning omfattas inte av kravet på konsekvensbedömning, men det är särskilt angivet i dataskyddsförordningen att systematisk övervakning av en allmän plats i stor omfattning omfattas av kravet. Även i andra fall kan det vara sannolikt att kamerabevakningen leder till hög risk för enskilda, till exempel om den omfattar barn eller anställda. Om det fortsatt finns en hög risk för enskilda trots de åtgärder som är planerade för

bevakningen i konsekvensbedömningen krävs ett förhandssamråd med IMY.¹³ Omfattas bevakningen av kravet på tillstånd anses dock förhandssamrådet ske inom tillståndsprövningen och behöver inte ske separat. Mer information om konsekvensbedömningar och förhandssamråd finns på www.imy.se.

Information vid kamerabevakning

Den som bedriver kamerabevakning är enligt artikel 12 och 13 i dataskyddsförordningen skyldig att lämna viss information till de personer som träffas av bevakningen. Enligt kamerabevakningslagen ska information om bevakningen lämnas genom tydlig skyltning eller på annat verksamt sätt.¹⁴ Huvudregeln är att skyltning ska ske, men informationen kan också lämnas direkt till dem som kan komma att omfattas av bevakningen. Informationen kan lämnas i två så kallade informationslager. Den viktigaste informationen ska finnas på en skylt på platsen där bevakningen ska ske. Det är det första informationslagret. I det första lagret ska det även finnas en hänvisning till det andra informationslagret. Det kan till exempel vara en webbplats eller ett telefonnummer som går att ringa för att få information. I det andra informationslagret ska all nödvändig information om bevakningen framgå.

Kamerabevakning!

Ytterligare information finns tillgänglig via:

- Affisch på anslagstavla
- Kundtjänst
- Vår webbsida: www.bolaget.se/kamerabevakning

Namn på personuppgiftsansvarig (och om tillämpligt dennes företrädare)
Bolaget AB

Kontaktuppgifter, inklusive kontaktuppgifter till eventuellt dataskyddsombud
Bolaget AB, Gatan 1, 123 45, Staden
www.bolaget.se, +468 111 11 11

Information om den behandling som har störst konsekvenser för den registrerade, till exempel lagringstid av inspelat material, överföring eller publicering av bevakningsmaterial till tredje part:
Vi lagrar material i tre (3) dagar.

Ändamål med kamerabevakningen
Vi kamerabevakar i syfte att förhindra och utreda brott.

Registrerades rättigheter
Som bevakad kan du utöva flera rättigheter, särskilt rätten att få tillgång till eller radering av dina personuppgifter.

För ytterligare information om denna kamerabevakning, inklusive dina rättigheter, se den personuppgiftsansvarigas fulla information genom de alternativ som finns presenterade till vänster.

Bild 1. Exempel på hur informationsskylt om kamerabevakning kan se ut.

12. Artikel 35 i dataskyddsförordningen.

13. Artikel 36 i dataskyddsförordningen.

14. 15 § kamerabevakningslagen.

På skylten i det första informationslagret ska den viktigaste informationen lämnas, till exempel:

- ändamålet med kamerabevakningen,
- den personuppgiftsansvariges identitet,
- kontaktuppgifter till den personuppgiftsansvarige och dess dataskyddsombud, om ett sådant finns,
- en upplysning om att de bevakade har rättigheter enligt dataskyddsförordningen,
- sådant som kan tänkas överraska den som blir bevakad, till exempel om bevakningsmaterialet lagras utanför EU eller om ljud tas upp,
- hur länge materialet sparas (i förekommande fall),
- information om vart den bevakade kan vända sig för att få övrig information om bevakningen.

Europeiska dataskyddstyrelsen (EDPB) har i en EU-riktlinje om kamerabevakning¹⁵ tagit fram ett exempel på skylt, se föregående sida. Skylten är inte bindande och det går bra att använda skyltar med en annan utformning. Det går även bra att lämna ovanstående information i direkt anslutning till en befintlig skylt som saknar nödvändig information.

Skylten bör placeras i ögonhöjd så att det blir tydligt att ett område är bevakat innan någon går in där. Om det finns flera olika ingångar till ett bevakat område bör varje ingång ha en separat skylt. Det behöver inte framgå exakt var varje kamera är placerad, så länge det är tydligt vilket område som är bevakat.

Om informationen om kamerabevakningen lämnas i två informationslager kan den fullständiga informationen ges på annat sätt, till exempel via en webbplats. Det andra informationslagret måste också lämnas på ett icke-digitalt sätt, till exempel genom ett telefonnummer, en affisch centralt på platsen eller utskrifter som kan lämnas till den som efterfrågar den i till exempel en informationsdisk.

Dataskyddsförordningen kräver att i huvudsak följande information lämnas vid kamerabevakning:

- namn och kontaktuppgifter till personuppgiftsansvarig och dennas företrädare (i förekommande fall),
- kontaktuppgifter till dataskyddsombud (om det finns ett),
- ändamålet, alltså syftet med kamerabevakningen,
- den rättsliga grunden,
- om den rättsliga grunden är artikel 6.1 f (intresseavvägning) ska även den personuppgiftsansvarigas eller tredje mans berättigade intresse även tas upp,
- mottagare eller kategorier av mottagare som ska ta del av uppgifter (i förekommande fall),
- hur länge bevakningsmaterialet lagras, alternativt de kriterier som finns för att fastställa hur länge bevakningsmaterialet ska lagras,
- vilka rättigheter de registrerade har i förhållande till den som bedriver bevakningen, till exempel att begära registerutdrag eller begära att ni raderar deras uppgifter,
- att de registrerade kan klaga hos IMY,
- om en skyldighet att kamerabevaka finns enligt avtal eller lag,
- vem som är mottagare av uppgifter, det vill säga om det är någon annan som ska ta del av det insamlade materialet,
- om uppgifter kommer att överföras till tredje land,
- om uppgifterna kommer att användas för automatiserat beslutsfattande.

15. Riktlinjer 3/2019 för behandling av personuppgifter genom videoenheter (version 2.0), s. 27.

Anpassning av bevakningen och frågor vid intresseavvägning

Kamerabevakning är en personuppgiftsbehandling som normalt innebär ett intrång för enskilda. För att minska intrånget och samtidigt uppfylla principerna om uppgiftsminimering, lagringsminimering och säkerhet för uppgifterna, finns ett antal faktorer som personuppgiftsansvariga bör ta hänsyn till.

Ett bra tillfälle att se över hur bevakningen kan anpassas är i samband med en intresseavvägning. Privata verksamheter som inte är tillståndspliktiga behöver basera sin kamerabevakning på en intresseavvägning. Även när den rättsliga grunden är uppgift av allmänt intresse ska en intresseavvägning göras innan en kamerabevakning påbörjas. Det krävs att det finns ett berättigat intresse för kamerabevakningen och att den bevakade personens intresse av skydd för sina personuppgifter inte väger tyngre än det berättigade intresset.

Ett berättigat intresse kan exempelvis vara bevakning för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra brott. Detta intresse måste ställas mot intresset att inte filmad hos den som ska bevakas. Intresset att inte bli filmad kan variera beroende på vilken plats kameran filmar och hur utsatt personen är i den situationen. Ytterligare en faktor som spelar roll är vad personen rimligen kan förvänta sig på den plats som kameran filmar.

I detta avsnitt beskrivs olika faktorer som personuppgiftsansvariga behöver beakta inför en kamerabevakning, och exempel på frågor att ställa i samband med en intresseavvägning.

Behovet av bevakning

För att kunna säkerställa att kamerabevakningen är nödvändig, vilket normalt är ett krav för att den ska vara laglig, är det lämpligt att beskriva behovet av kamerabevakningen. Om bevakningen ska bedrivas för att förebygga, upptäcka eller utreda brott krävs som huvudregel att platsen är brottsutsatt.

Frågor att ställa vid intresseavvägning:

- Varför behövs kamerabevakning?
- Om kamerabevakning ska ske i ett brottsförebyggande syfte:
  - Vilka typer av brott och incidenter har inträffat på platsen?
  - Hur ofta inträffar det brott eller incidenter på platsen?
  - Hur allvarlig är brottsligheten?
  - Vilka konsekvenser leder brottsligheten till?
  - Är brottsligheten koncentrerad till vissa tider på dygnet eller veckodagar?

Kamerans upptagningsområde

Det är inte tillåtet att behandla mer information än vad som är nödvändigt för att uppnå ändamålet med bevakningen. Upptagningsområdet för en bevakningskamera bör därför begränsas till att endast omfatta just det som syftet med bevakningen kräver. Finns det känsliga områden inom bevakningsområdet som bostäder, platser där människor vistas för avkoppling, nöje, fritidsaktiviteter eller liknande och dessa inte går att utesluta från bevakningen bör kamerabildden maskeras för att minska integritetsintrånget.

Frågor att ställa vid intresseavvägning:

- Vilken typ av område är det som bevakas?
  - Vad för typ av verksamhet sker på platsen?
  - I vilka syften befinner sig människor på platsen? Befinner de sig där för avkoppling och återhämtning eller lek och fritidsaktiviteter?
  - Är platsen som ska bevakas en arbetsplats?
  - Vilka personer eller personkretsar rör sig på platsen? Vuxna, barn eller blandat? Arbetstagare?
  - Hur länge brukar människor uppehålla sig på platsen?
- Kan området som är tänkt att bevakas begränsas så att intrånget i den personliga integriteten minskar?

Tiden för bevakningen

Om bevakningen bedrivs för att förebygga, upptäcka eller utreda brott behöver hänsyn tas till när brott och incidenter tidigare har inträffat. Om det endast eller huvudsakligen har inträffat incidenter under kvälls- och nattetid kan bevakningen begränsas till endast kvällar och nätter. Sker bevakningen för att förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor i en verksamhet som bara bedrivs dagtid bör kamerabevakningen endast bedrivas under dagen.

Frågor att ställa vid intresseavvägning:

- Ser behovet av bevakning olika ut på vardagar och helger? När är behovet störst respektive minst?
- Vilken tid på dygnet behövs bevakning? Under vilka tider är behovet störst respektive minst?
- Finns det behov av kamerabevakning dygnet runt eller kan bevakningen begränsas till tider då intrånget i den personliga integriteten är mindre?

Bildinspelning eller realtidsbevakning

Ska bevakning ske med bildinspelning eller ska filmmaterialet endast visas i realtid? Ska någon titta på filmen i realtid dygnet runt, eller ska åtkomst till filmmaterialet endast vara tillåten vid en dokumenterad incident? Bildinspelning anses generellt innebära ett större intrång än realtidsbevakning. Det bör därför finnas tydliga instruktioner för vem eller vilka som har tillgång till bildmaterialet och i vilka situationer det är tillåtet att titta på inspelat material.

Frågor att ställa vid intresseavvägning:

- Vilken typ av bevakning är nödvändig för att uppnå ändamålet? Behövs bildinspelning eller räcker realtidsbevakning? Är det tillräckligt att bevaka vid ett aktiverat överfallsalarm?
- Huvudregeln är att det inte är tillåtet att spela in eller avlyssna ljud. Väger ert behov tillräckligt tungt för detta?

Lagringstiden

Om filmmaterialet ska sparas får det inte lagras under längre tid än vad som är nödvändigt. Huvudregeln är att filmmaterial inte bör sparas längre tid än ett par dagar. Längre lagringstid än 72 timmar kan vara godtagbar, men måste då motiveras särskilt. Ju längre lagringstiden är desto utförligare motivering krävs.¹⁶

Frågor att ställa vid intresseavvägning:

- För vilket ändamål bedrivs bevakningen? Sker bevakningen i brottsförebyggande syfte (inspelning är normalt tillåten för att utreda brott)?
- Efter hur lång tid upptäcks normalt en incident på platsen som ska bevakas? När en incident har upptäckts, hur lång tid tar det att ta hand om det inspelade materialet och till exempel skicka det till polisen? Finns det andra faktorer i verksamheten som kan motivera en längre lagringstid än 72 timmar?
- Finns det tydliga rutiner för gallring av det inspelade materialet?

Säkerheten för bevakningen

Vilka säkerhetsåtgärder som den personuppgiftsansvarige behöver vidta beror på omständigheterna i det enskilda fallet. Åtgärderna ska göra att kamerabevakningen omges av lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder. Den tekniska säkerheten avser till exempel om filmmaterialet lagras lokalt i kameran eller om det finns fjärråtkomst. Den organisatoriska säkerheten handlar om vilken behörighetsbegränsning som finns inom och utom organisationen samt vilka rutiner för till exempel åtkomst och uppföljning organisationen har. Fler än nödvändigt ska inte ha behörighet att titta på filmmaterialet och det ska endast vara möjligt att titta på filmen för att uppnå syftet med bevakningen. Om syftet är att förebygga, upptäcka eller utreda brott bör åtkomst till filmmaterialet endast tillåtas efter en sådan incident.

Frågor att ställa vid intresseavvägning:

- Om det går att få tillgång till bilder från kameran på distans, hur skyddas material på väg från kameran och var lagras det fysiskt? Vilken kryptering och lösenordshantering omfattas materialet av?
- Vilka har tillgång till det inspelade materialet? När får behöriga personer ta del av bildinspelningen? Finns riktlinjer och rutiner på plats och hur ser dessa ut?
- Vilka har åtkomst till bevakningen i realtid och i vilken omfattning? Hur ser rutinen ut? Var ska monitorn som visar realtidsbevakningen placeras?

Mer information om intresseavvägning finns på www.imy.se.

16. Europeiska dataskyddsstyrelsens riktlinje om kamerabevakning Riktlinjer 3/2019 för behandling av personuppgifter genom videoenheter (version 2.0), s. 28.

Arbetsgång vid kamerabevakning

Här presenteras en vägledning med förslag på arbetsgång för verksamheter som planerar att kamerabevaka.

Bild 2. Förslag på arbetsgång som både tillståndspliktiga och inte tillståndspliktiga aktörer kan följa vid kamerabevakning.

Bestäm ändamålet – varför vill ni kamerabevaka?

Syftet med bevakningen utgör *bevakningsintresset*, till exempel bevakning i brottsförebyggande syfte eller för att förhindra olyckor.

Om ändamålet är brottsförebyggande → Dokumentera vad som har hänt på platsen.

Om ändamålet är att förhindra olyckor → Redogör för vilken risk som föreligger på platsen.

Är ändamålet eller ändamålen berättigade?

Identifiera rättslig grund och gör intresseavvägning

Den vanliga rättsliga grunden för personuppgiftsbehandling vid kamerabevakning för privata aktörer är intresseavvägning. För offentliga aktörer och andra som utför en uppgift av allmänt intresse är den rättsliga grunden istället ofta uppgift av allmänt intresse. Både när den rättsliga grunden är intresseavvägning och när den rättsliga grunden är uppgift av allmänt intresse ska en intresseavvägning göras innan en kamerabevakning påbörjas. En intresseavvägning består av följande delar.

1. Fastställ integritetsintrånget. Vilket intresse har en enskild person av att inte bli kamerabevakad på platsen? Det utgör *integritetsintresset*.
2. Fastställ behovet. Anledningen till att ni vill kamerabevaka utgör *bevakningsintresset*. Bevakningsintressen som särskilt ska beaktas vid kamerabevakning är i korthet att:
  - förebygga, upptäcka eller utreda brott,
  - förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet
  - utöva kontrollverksamhet
  - förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor samt
  - andra därmed jämförbara ändamål.¹⁷
3. Väg dessa intressen mot varandra. Om bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset på platsen efter att anpassningar av bevakningen har gjorts för att minska integritetsintrånget är bevakningen tillåten.

Se mer i avsnittet *Anpassning av bevakningen och frågor vid intresseavvägning*.

Anpassa bevakningen

När integritetsintresset har fastställts bör ni fundera på hur ni kan minska risken för de som bevakas för att begränsa intrånget. Tider på dygnet för bevakningen, räcker det att bevaka under kvällar och nätter eller endast vid larm? Vilket upptagningsområde är nödvändigt, behöver eventuella maskeringar av integritetskänsliga områden göras inom området? Behöver ni lagra material eller räcker det med en realtidsbevakning? Tänk på uppgiftsminimering, det är bara tillåtet att filma det som behövs för ändamålet – vill ni filma för mycket?

Begränsa lagringstiden

Om filmmaterial ska sparas får lagringstiden inte vara längre än nödvändigt. Uppgifterna ska raderas när de inte längre behövs för ändamålet. Om en lång lagringstid kan motiveras kan den vara tillåten. Vid en längre lagringstid måste dock motiveringen vara utförligare, särskilt om lagringstiden ska vara längre än 72 timmar.

Föreligger tillståndsplikt för bevakningen? → Sök tillstånd!

Tillstånd till kamerabevakning krävs för myndigheter och andra som utför en uppgift av allmänt intresse, om de varaktigt eller regelbundet upprepat ska kamerabevaka på ett sätt som innefattar personbevakning på en plats dit allmänheten har tillträde. Se mer i avsnittet *Vad gäller vid kamerabevakning?*

Informera om kamerabevakningen

Vilken information ska ni lämna och hur ska informationen lämnas? Information om bevakningen kan lämnas i två lager. Det första lagret är skylten och där ska den viktigaste informationen framgå. Det ska även finnas en hänvisning till var fördjupad information finns, det så kallade andra lagret. Se mer i avsnittet *Grundläggande krav enligt dataskyddsförordningen*.

Skydda uppgifterna

Filmmaterialet kan behöva skyddas med kryptering eller andra säkerhetslösningar. Nivån på säkerheten ska vara lämplig utifrån situationen i det enskilda fallet. Det gäller både den tekniska säkerheten och den organisatoriska säkerheten. Organisatoriska säkerhetsåtgärder är till exempel rutiner för hantering och åtkomstbegränsningar avseende filmmaterialet.

Visa att ni gör rätt – dokumentera hur ni har tänkt

Kamerabevakning är som utgångspunkt en känslig typ av personuppgiftsbehandling då den ofta fångar en stor mängd information. För att säkerställa att bevakningen är laglig behöver att antal bedömningar göras. Bedömningarna bör dokumenteras skriftligen, bland annat för att möjliggöra för de som blir bevakade att få information om kamerabevakningen och för att säkerställa att på förhand uppställda rutiner följs. Dokumentation är också centralt för att kunna visa vilka avvägningar som gjorts, enligt ansvarsprincipen i dataskyddsförordningen.

Utvärdera er kamerabevakning regelbundet

Behovet av kamerabevakning måste ses över regelbundet. Om något har förändrats på den bevakade platsen eller om andra omständigheter har förändrats som gör att kamerabevakningen inte längre behövs eller bör justeras bör detta åtgärdas så snart som möjligt. Finns ett tillstånd till kamerabevakning kan en ansökan om ändring av tillståndet enligt 14 § kamerabevakningslagen behöva göras.

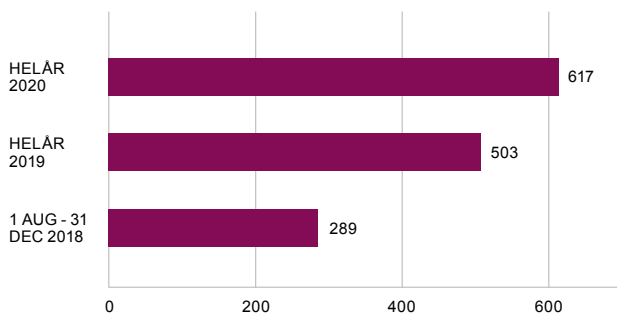
Mer information om kamerabevakning finns också i Europeiska dataskyddsstyrelsens (EDPB:s) riktlinje om kamerabevakning "Riktlinjer 3/2019 för behandling av personuppgifter genom videoenheter (version 2.0)", fastställd i januari 2020.

17. 8 § kamerabevakningslagen

Ansökningar om tillstånd till kamerabevakning

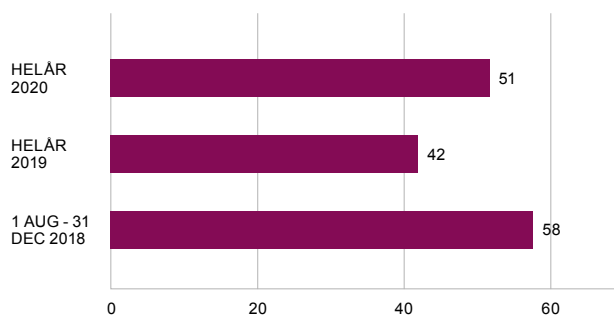
Under perioden 1 augusti 2018 till och med 31 december 2020 tog IMY totalt emot cirka 1 400 ansökningar om tillstånd till kamerabevakning. Knappt 300 ansökningar kom in under 2018, cirka 500 ansökningar under 2019 och drygt 600 ansökningar under 2020.

Eftersom kamerabevakningslagen infördes den 1 augusti 2018 finns inte helårssiffror för det året, vilket innebär att jämförelsen på årsbasis inte ger en helt rättvisande bild av utvecklingen. Det som går att säga är att antalet tillståndsansökningar ökade mellan år 2019 och 2020.

Bild 3. Antal ansökningar om tillstånd till kamerabevakning som inkommit till IMY per år under perioden 1 augusti 2018 till 31 december 2020.

Vid jämförelse av det genomsnittliga antalet ansökningar per månad för respektive år framgår att den siffran var högst år 2018. Då uppgick det genomsnittliga antalet ansökningar till 58 stycken per månad. År 2019 inkom i genomsnitt 42 ansökningar per månad, och år 2020 i genomsnitt 51 ansökningar per månad. Att det genomsnittliga antalet ansökningar per månad var något fler år 2018 beror sannolikt på en eftersläpning eftersom inga beslut om tillstånd togs under perioden mellan införandet av dataskyddsförordningen den 25 maj 2018 och införandet av den nya kamerabevakningslagen den 1 augusti samma år.

Bild 4. Genomsnittligt antal ansökningar om tillstånd till kamerabevakning som inkommit till IMY per månad under perioden 1 augusti 2018 till 31 december 2020.

Kamerabevakningslagen gäller som tidigare nämnts samtliga verksamheter, men det är endast myndigheter och aktörer som utför uppgifter av allmänt intresse som behöver ansöka om tillstånd till bevakningen. Av de cirka 1 400 ansökningar om tillstånd som inkom till IMY under perioden 1 augusti 2018 till 31 december 2020 kom knappt 60 procent från myndigheter, drygt 25 procent från privata aktörer och cirka 15 procent från statligt samt kommunalt ägda bolag.

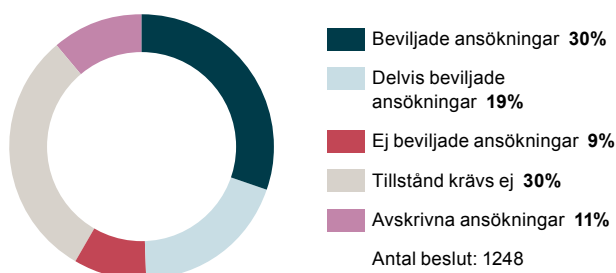
Beslut om tillstånd till kamerabevakning

Av de totalt cirka 1 400 inkomna ansökningarna under perioden 1 augusti 2018 till 31 december 2020 hade IMY vid årsskiftet 2020/2021 fattat beslut i knappt 1 250 fall.

I en tredjedel, 30 procent, av de beslutade ansökningarna har IMY beviljat de inkomna ansökningarna i sin helhet. I knappt en femtedel, 19 procent, av ansökningarna har IMY delvis godkänt ansökningarna. Detta betyder att tillstånd exempelvis kan ha beviljats för en del av den ansökta tiden per dygn eller för en del av det geografiska område som tillstånd ansöktes för. I en mindre andel, 9 procent, av ansökningarna har IMY inte beviljat tillstånd till kamerabevakning överhuvudtaget. När IMY inte beviljar en ansökan beror det på att myndigheten har bedömt att kamerabevakningen ska genomföras på ett sätt som innebär ett för stort intrång i den personliga integriteten i förhållande till behovet av bevakningen.

Utöver de ansökningar där IMY fattat beslut om att bevilja, delvis bevilja eller inte bevilja tillstånd till kamerabevakning, har myndigheten avvisat 30 procent av de hanterade ansökningarna. När en ansökan avvisas innebär det att IMY beslutar att tillstånd inte krävs enligt kamerabevakningslagen. Detta kan exempelvis handla om att verksamheten som ansökt om kameratillstånd inte är tillståndspliktig eller att ansökan gäller ett område dit allmänhet inte har tillträde, vilket inte heller är tillståndspliktig bevakning.

Ytterligare 11 procent av de beslutade ärendena utgjordes av ansökningar som IMY av olika anledningar har avskrivit. Att en ansökan avskrivs kan bero på att verksamheten som ansökt om tillståndet har dragit tillbaka ansökan alternativt att införandet av lagändringar medfört att vissa aktörer eller vissa platser inte längre är tillståndspliktiga.

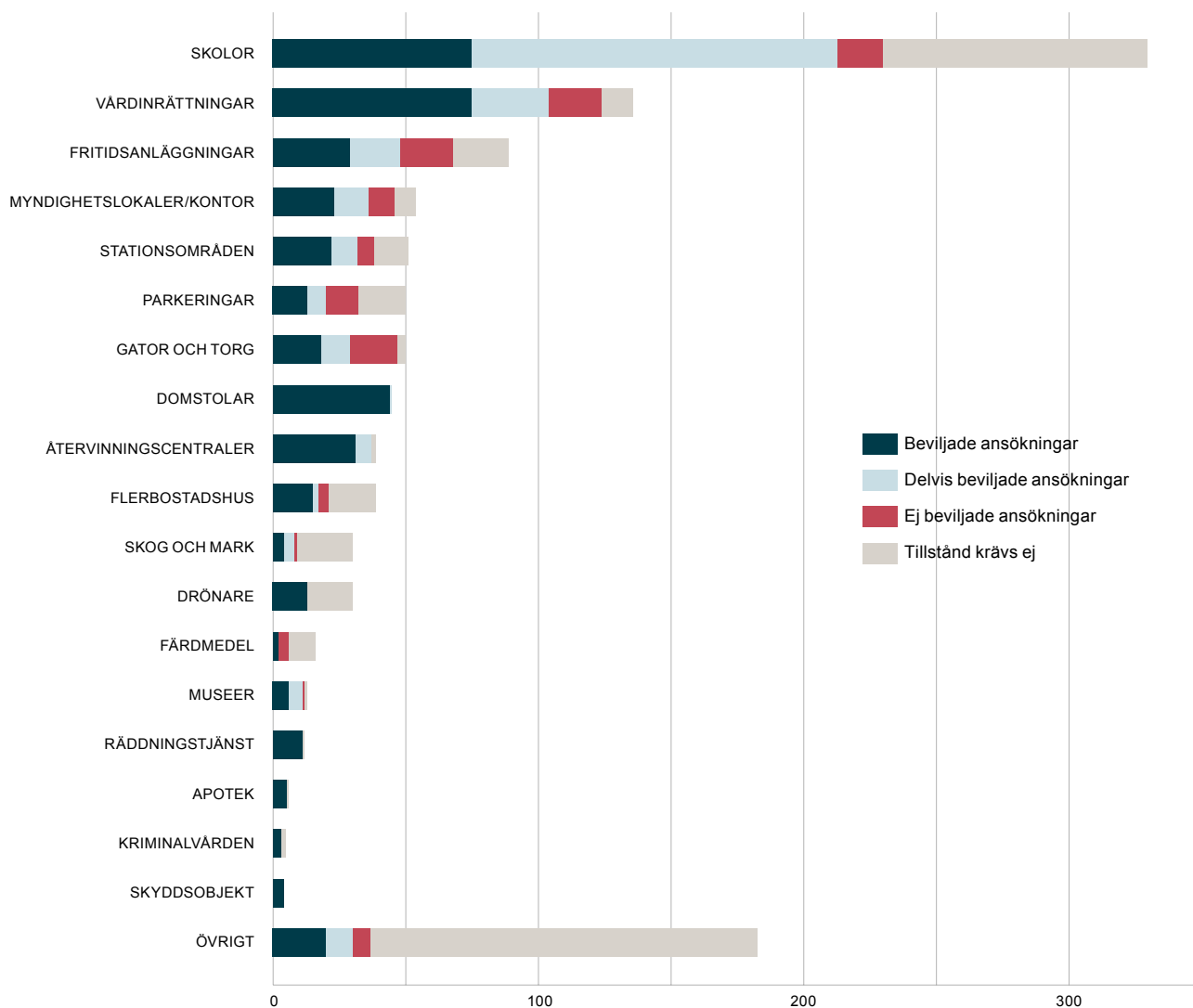

Bild 5. Fördelning av de beslut om tillstånd till kamerabevakning som tagits under perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020. IMY har även fattat beslut om ändringar av redan befintliga tillstånd i 24 fall.

Ansökningar om tillstånd där beslut har fattats, redovisade per område

Ansökningarna om tillstånd till kamerabevakning som IMY har tagit beslut om har kategoriserats i 19 olika områden, vilket diagrammet på nästa sida visar. Flest antal ansökningar har lämnats in från skolor, följt av vårdinrättningar och därefter fritidsanläggningar. Majoriteten av aktörerna som ansökt om tillstånd till kamerabevakning har gjort det för att förebygga brott och/eller öka tryggheten på platsen.

Såväl fördelningen av beslut, det vill säga andelen ansökningar som beviljats respektive nekats, liksom omfattningen av ansökningar som inte kräver tillstånd, varierar mellan olika områden. För exempelvis domstolar har 98 procent av de beslutade ansökningarna beviljats, medan endast 30 procent har beviljats för kategorin gator och torg. Att andelen varierar beror på att integritetsrisker i förhållande till nyttan med kamerabevakningen varierar mellan olika områden. Att andelen ansökningar som inte kräver tillstånd också varierar mellan olika områden kan exempelvis bero på att samtliga aktörer inom vissa områden är tillståndspliktiga, medan så inte är fallet för andra områden. Samtliga domstolar, där alla ansökningar bedömts kräva tillstånd, är exempelvis myndigheter och därmed tillståndspliktiga. Hela 46 procent av de hanterade ansökningarna från flerbostadshus har däremot bedömts som inte tillståndspliktiga. Detta beror till stor del på att bostadsrättsföreningar och privata hyresvärdar, som inte är tillståndspliktiga, har skickat in ansökningar om tillstånd till kamerabevakning. Kunskapen kring lagstiftningen om kamerabevakning kan också variera mellan olika områden, vilket i sin tur kan påverka att andelen ansökningar som bedöms som inte tillståndspliktiga varierar mellan olika områden.

Bild 6. Antal beslut om tillstånd till kamerabevakning redovisade per område för perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020. Diagrammet visar även hur stor del av ansökningarna som har beviljats, delvis beviljats, ej beviljats eller där tillstånd inte krävts.¹⁸

I del två av rapporten kommer de beslutade tillstånden för samtliga kategorier förutom *övrigt* att redovisas mer i detalj. Kategorin *övrigt* består till stor del av privata verksamheter som ansökt om tillstånd till kamerabevakning, men som inte är tillståndspliktiga. Kategorin *övrigt* innehåller också tillståndspliktiga ansökningar från myndigheter och aktörer som utför uppgifter i allmänt intresse, men där ansökningarna inte passar in i någon annan kategori.

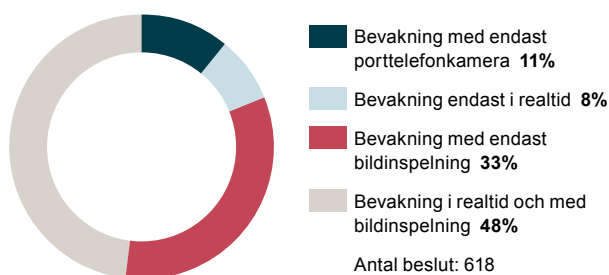
18. Det totala antalet beslut i detta diagram skiljer sig något från det totala antalet beslut hos IMY som visas i Bild 5. Detta beror på att avskrivningar inte visas i detta diagram samt att ett antal ärenden har bedömts tillhöra flera kategorier.

Typ av kamerabevakning för beviljade och delvis beviljade ansökningar

Av de ansökningar om tillstånd till kamerabevakning som IMY beviljat eller delvis beviljat har knappt hälften, 48 procent, inneburit bevakning både i realtid och med bildinspelning. För drygt en tredjedel, 33 procent, av ansökningarna har IMY beviljat bevakning endast med bildinspelning. För 8 procent av de beviljade och delvis beviljade ansökningarna har tillstånd getts till bevakning endast i realtid och i 11 procent av fallen har tillstånd getts till bevakning med endast porttelefonkamera.

Bevakning med bildinspelning innebär ett större intrång i den enskildes personliga integritet jämfört med realtidsbevakning. Det krävs därför i regel att den sökanden kan visa att platsen är brottsutsatt och att bevakningen ska ske i syfte att utreda brott för att bevakning med bildinspelning ska beviljas.

Bevakning med porttelefonkamera är i regel mindre känslig ur integritetssynpunkt eftersom bevakningen endast sker av ett mindre område vid en entré. Bevakningen träffar bara den person som ringer på vid dörren och bevakningen sker enbart vid påringning på porttelefonen och så länge samtalet pågår. Att porttelefonkameror endast bevakar i realtid och inte med bildinspelning minskar också integritetsintrånget. IMY beviljar därför normalt sett tillstånd till sådan bevakning utan att det krävs ytterligare bevisning kring en eventuell problematik på platsen.

Bild 7. Diagrammet visar vilken typ av bevakning som har beviljats eller delvis beviljats av IMY.

DEL 2: Vägledning för olika områden

Beslut om tillstånd till kamerabevakning för olika områden

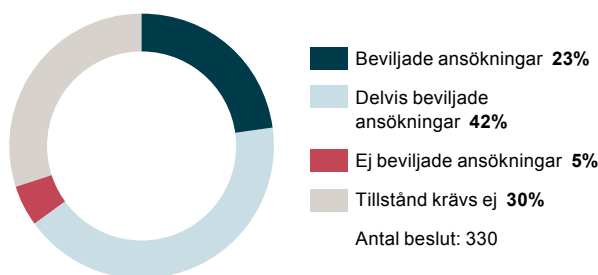
I den här delen av rapporten beskrivs de beslut om tillstånd till kamerabevakning som fattats av IMY inom respektive område under perioden 1 augusti 2018 till 31 december 2020. Även områden som inte längre är tillståndspliktiga finns med. Anledningen till det är att verksamheterna fortfarande måste följa dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen, och de beslut som IMY fattat kan därför fungera som vägledning även om verksamheterna alltså inte längre behöver ansöka om tillstånd hos IMY. Ordningen för beskrivningarna utgår från hur många beslut IMY fattat för de olika områdena.

Skolor

Kamerabevakning vid skolor blir allt vanligare och en stor del av de tillståndsansökningar som kommit in till IMY gäller just bevakning på skolor eller förskolor. Vanligtvis är det fråga om bevakning utomhus av skolbyggnader och skolgårdar, men även bevakning inomhus i till exempel entréer förekommer. Syftet med bevakningen är i regel att öka tryggheten på skolområdet och att förebygga, förhindra, upptäcka och utreda brott. Brottsligheten gäller vanligtvis skadegörelse i form av glaskross, klotter, brand eller åverkan på bord, bänkar och lekställningar. I vissa fall finns även problematik med inbrott, narkotikabrott och våldsbrott.

Integritetsintresset på skolor och förskolor väger generellt sett tungt. En skola, förskola eller skolgård är platser där barn och unga uppehåller sig. Dessa är enligt dataskyddsförordningen en särskilt skyddsvärd grupp, vilket innebär att de har ett särskilt skydd mot att bli bevakade. Skolan är även en arbetsplats där elever och personal måste befinna sig under verksamhetstid. Bevakning i skolan kan innebära en kartläggning av hur elever och personal utför sina arbetsuppgifter, vilket gör att bevakning under verksamhetstid är särskilt känsligt. Dessutom är skolgården en plats för nöje och fritidsaktiviteter där barn och unga vistas både under och efter skoltid för att leka eller umgås med vänner. Sammanfattningsvis är skolor, förskolor och skolgårdar känsliga platser av flera anledningar. Det krävs därför starka skäl för att kamerabevakning ska vara tillåten.

Integritetsintresset på skolor, förskolor och skolgårdar varierar dock över dygnet. Under skoltid väger integritetsintresset mycket tungt, eftersom verksamhet pågår och många befinner sig på skolan. Under kvälls- och nattetid väger integritetsintresset lättare eftersom ingen verksamhet pågår och personer inte vistas på platsen i samma utsträckning.

Bild 8. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende skolor. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Beviljade ansökningar om tillstånd

De beviljade ansökningarna gäller huvudsakligen kamerabevakning utomhus av byggnaders fasader och hela eller delar av skolgårdar. Skolfasader har i rättspraxis ansetts vara generellt utsatta för brott i form av skadegörelse. Skolor får därför bevaka fasader och området två meter ut från fasader utan att platsen är brottsutsatt eller att underlag om inträffade incidenter behöver redovisas i det enskilda fallet.

Med hänsyn till det höga integritetsintresset har bevakningstiderna begränsats till vardagar klockan 20.00–06.00 och skolfria dagar klockan 17.00–07.00. Anledningarna till detta är att integritetsintresset under kvälls- och nattetid väger betydligt lättare samt att den brottslighet som skolor i regel drabbas av normalt sker under dessa tider. För att IMY ska bevilja tillstånd till kamerabevakning under andra tider eller av större ytor krävs en utredning som visar att platsen är utsatt för brott på ett sådant sätt att ytterligare bevakning är motiverad. Om sökande kan visa att platsen är brottsutsatt beviljas i regel tillstånd till bevakning av hela skolområdet.

Kamerabevakning har beviljats i realtid och med rätt till bildinspelning. IMY föreskriver vanligtvis ett särskilt villkor om att bevakning endast får ske när ingen verksamhet äger rum på skolan. Med verksamhet menas till exempel föräldramöten eller kvällsaktiviteter. Med detta villkor säkerställs att om det vid enstaka tillfällen pågår aktivitet på skolan efter klockan 20.00 så kommer personer som deltar inte att bevakas.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

De ansökningar där tillstånd inte har beviljats rör huvudsakligen bevakning under verksamhetstider. Ansökningarna rör både bevakning utomhus på skolgården och inomhus i exempelvis entréer och allmänna utrymmen. IMY har funnit att även om sökanden har redogjort för en viss problematik på platsen har typen och omfattningen av de rapporterade incidenterna inte varit sådan att bevakningsintresset vägt tyngre än det tunga integritetsintresset som finns under verksamhetstider.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

Som framgår ovan beviljas skolor och förskolor regelmässigt tillstånd till bevakning av fasader och området två meter från fasader under vissa bestämda tider. De ansökningar som kommer in till IMY rör dock vanligtvis betydligt större upptagningsområden och/eller mer omfattande bevakningstider. De delvis beviljade ansökningarna gäller därför huvudsakligen ärenden där sökande inte har kunnat visa att det finns skäl att frångå praxis när det gäller upptagningsområde och/eller bevakningstider.

Om det tänkta bevakningsområdet överstiger två meter från fasaden krävs att sökanden kan visa att platsen är brottsutsatt för att bevakning ska vara tillåten. För att en skola ska anses vara brottsutsatt krävs en utredning som visar att det finns återkommande problem med brott och incidenter. Det är alltså inte tillräckligt med ett generellt antagande, utan skriftligt underlag över inträffade händelser behöver redovisas i varje enskilt fall. Skolan behöver komma in med en detaljerad sammanställning över brott och incidenter som har inträffat på platsen som ska bevakas. Av sammanställningen ska det framgå vilken typ av brott eller incident som har inträffat och var händelsen ägt rum. Även datum, veckodag samt tid på dygnet för händelsen ska framgå. Om händelsen har polisanmälts bör detta anges, men enskilda polisanmälningar ska som huvudregel inte skickas till IMY. Just denna typ av underlag är det som vanligtvis behöver kompletteras i skolärenden. IMY har därför tagit fram en mall som skolor kan använda vid incidentrapportering. Dokumentet finns på www.imy.se.

När det gäller tiderna för bevakning är det vanligt att skolor vill bedriva bevakning under all tid när skolan är stängd och ansökningarna rör därför ofta bevakning dygnet runt under helger. Möjligheten att göra avsteg från praxistiderna är dock begränsad. Skolgårdar används av barn och unga även utanför verksamhetstider. För att bevakning ska tillåtas under andra tider än vardagar klockan 20.00–06.00 och skolfria dagar klockan 17.00–07.00 ställs höga krav. Underlaget och incidentrapporterna behöver vara detaljerade och det ska framgå vilken tid enskilda incidenter har inträffat. Därefter bedömer IMY timme för timme om problematiken är sådan att det är motiverat att ytterligare bevakning beviljas.

När det gäller bevakning inomhus har tillstånd till bevakning beviljats i entréområden under tider när verksamhet inte pågår i skolan och lokalerna är låsta och larmade. Bevakning under andra tider har avslagits.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

Ansökningar där tillstånd inte krävs är när bevakningen ska ske på platser på skolan dit allmänheten inte har tillträde. En skolgård anses generellt vara en plats dit allmänheten har tillträde. Likaså anses allmänheten som utgångspunkt ha tillträde till skolors huvudentréer och vägen fram till rektorsexpeditionen. Allmänheten har dock inte tillträde till övriga ytor inomhus i en skolbyggnad. Det gäller till exempel klassrum, korridorer, personalrum och uppehållsrum. Det behöver inte finnas några fysiska hinder som låsta dörrar för att det ska räknas som en plats dit allmänheten inte har tillträde. IMY har därför avvisat ansökningar om bevakning på sådana platser. Att bevakningen på dessa platser inte är tillståndspliktig innebär dock inte att den per automatik är laglig. Den som vill bevaka på platser dit allmänheten inte har tillträde ska själv göra en bedömning av om bevakningen är laglig eller inte. Om IMY inleder tillsyn mot en skola som bevakar platser dit allmänheten inte har tillträde måste den personuppgiftsansvariga kunna visa hur skolan har gjort bedömningen att bevakningen är laglig och att man efterlever övriga bestämmelser i dataskyddsförordningen.

En skola ansökte om tillstånd till kamerabevakning avseende skolbyggnader, tillhörande skolgård och parkering. Bevakning skulle ske alla dagar kl. 21.00–06.00. IMY konstaterade att integritetsintresset under kvälls- och natttid vägde relativt lätt samt att bevakningsintresset vägde relativt tungt.

IMY konstaterade att det tänkta bevakningsområdet översteg vad som tidigare godtagits i praxis. Den redovisade brottsligheten gällde huvudsakligen skadegörelse riktad mot skolans fasader och motiverade viss kamerabevakning i anslutning till fasaderna. Underlaget gav dock inte stöd för att skolgården i stort var utsatt för brott på ett sådant sätt att ytterligare bevakningsområde än det som angetts i praxis var motiverat. Ansökan avslogs därför i den del den som avsåg bevakning av andra delar av området än fasader och området två meter ut från fasader. Avseende tiderna för bevakning fann IMY att bevakningsintresset under de sökta tiderna vägde tyngre än integritetsintresset.

Sammanfattningsvis beviljades tillstånd till kamerabevakning av fasader och området två meter ut från fasader. Bevakning fick ske alla dagar kl. 21.00–06.00 i realtid och med rätt till bildinspelning. Bevakningen fick endast ske under förutsättning att ingen verksamhet ägde rum på skolan.

Exempel där en ansökan delvis har beviljats.

Vårdinrättningar

I denna kategori ingår ärenden där bevakning ska ske vid sjukhus, vårdcentraler, äldreboenden, tandläkarmottagningar, behandlingsboenden och andra typer av vårdinrättningar. Ansökningar kan komma från regioner, kommuner, privata vårdgivare eller kommunala fastighetsbolag.

Vårdinrättningar besöks av personer som av olika anledningar behöver söka vård och integritetsintresset väger därför tungt. Personerna kan befinna sig i en utsatt situation och bevakningen kan därför vara av känslig karaktär. Vårdinrättningar är dessutom arbetsplatser, vilket innebär att anställda kan bli bevakade under sin arbetstid.

Integritetsintresset kan variera mellan olika platser på en vårdinrättning och beroende på omständigheter i det enskilda fallet. I väntrum och på andra platser där personer vistas under längre perioder väger integritetsintresset tungt. På platser som människor endast passerar väger det något lättare, till exempel vid entréer. Kamerabevakning under dagtid vid frekvent använda entréer innebär dock att ett stort antal patienter, besökare och i vissa fall personal träffas av bevakningen. Det kan tala för ett tungt vägande integritetsintresse.

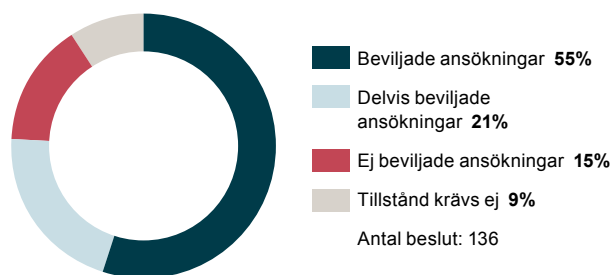
Det medför också särskilda risker att bevaka platser där svårt sjuka eller allvarligt skadade personer befinner sig. Vid bedömningen av integritetsintresset ska det samtidigt vägas in att de som omfattas av bevakningen i huvudsak är samma personer som den har till syfte att skydda, vilket minskar integritetsintresset något. Likaså minskar integritetsintresset något av att bevakningen i regel ska utföras av dem som har ansvaret för att ta hand om och vårda patienterna.

Eftersom integritetsintresset väger tungt vid vårdinrättningar krävs det vanligtvis att sökanden kan visa på en dokumenterad problematik med brottslighet och/eller ordningsstörningar, eller något annat tungt vägande skäl för bevakningen för att IMY ska kunna meddela tillstånd. Om bevakningen ska ske på integritetskänsliga platser krävs normalt att problematiken med brottslighet eller ordningsstörningar är av allvarlig art och återkommande. På mindre integritetskänsliga platser, till exempel vid vissa entréer kan det räcka med mindre allvarlig eller mindre frekvent brottslighet. Om brott eller incidenter har inträffat bör det av dokumentationen framgå vad som skett, var det har skett och när det har inträffat.

En fråga som kan bli aktuell i ärenden som rör vårdinrättningar är om bevakningen ska ske på platser dit allmänheten har tillträde. Det är avgörande för om bevakningen är tillståndspliktig eller inte. Av rättspraxis och förarbeten följer att begreppet *plats dit allmänheten har tillträde* ska tolkas vitt. Det gäller inte minst på vårdinrättningar, vars verksamhet riktar sig till allmänheten, dit vem som helst kan söka sig och där patienter vistas tillsammans med anhöriga eller andra. Gränsdragningen om allmänheten har tillträde till en plats eller inte är i vissa fall komplicerad. Att dörrar är låsta och tillträdet rent fysiskt är begränsat behöver inte innebära att allmänheten inte har tillträde till en plats.

Inte heller att det krävs att patienter eller anhöriga identifierar sig eller är inskrivna patienter på sjukhuset för att få visats i ett visst område innebär regelmässigt att allmänheten inte har tillträde till platsen. Resonemanget kring detta är att alla personer ur allmänheten kan vara eller bli patienter på vårdinrättningen och då få tillträde till dessa delvis begränsade platser. Ambulanshallar, inre väntrum och korridorer i akutmottagningar har därför i flera ärenden bedömts vara platser dit allmänheten har tillträde och tillstånd till kamerabevakning har krävts. Utrymmen som allmänheten normalt sett inte anses ha tillträde till är sådana som endast används av vårdinrättningens personal eller andra som på grund av sitt arbete är behöriga att vistas där, till exempel personalrum, förråd och lastkajer. Det har stor betydelse om den personkrets som vistas i det aktuella utrymmet är bestämd och begränsad på förhand. I så fall har allmänheten i regel inte tillträde till platsen men omständigheterna i det enskilda fallet måste alltid beaktas.

Flera ärenden som IMY har beslutat i när det gäller tillstånd till kamerabevakning vid vårdinrättningar har överklagats till domstol där en överprövning av besluten kommer att ske.

Bild 9. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende vårdinrättningar. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Beviljade ansökningar om tillstånd

En stor andel av de beslut där IMY har beviljat tillstånd till kamerabevakning vid vårdinrättningar rör bevakning med porttelefonkameror. Vid en vårdinrättning kan det finnas behov av att kunna säkerställa att endast behöriga personer ges tillträde till en verksamhet eller att kontrollera att den som ringer på inte utgör en säkerhetsrisk. Sådan bevakning är i regel mindre känslig ur integritetssynpunkt eftersom bevakningen endast sker av ett mindre område vid entrén. Bevakningen träffar bara den person som ringer på vid dörren och denna är därmed fullt medveten om bevakningen. Dessutom sker bevakningen enbart vid påringning på porttelefonen och så länge samtalet pågår. Att porttelefonkameror endast bevakar i realtid och inte med bildinspelning minskar också integritetsintrånget. IMY beviljar därför normalt sett tillstånd till sådan bevakning utan att det krävs ytterligare bevisning kring en eventuell problematik på platsen.

I fråga om bevakning i väntrum, korridorer och andra ytor inomhus vid en vårdinrättning har det krävts att sökanden har kunnat visa på en relativt omfattande problematik med skadegörelse, hot och våld. I de fall IMY har beviljat ansökningar i sin helhet har det varit fråga om bevakning av begränsade ytor på vårdinrättningar som har bedömts vara brottsutsatta eller där det har bedömts finnas risker för angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet eller på egendom. Eftersom syftet med bevakningen har varit att få en översikt över bevakningsområdena för att upptäcka störningar har tillstånd beviljats till bevakning i realtid och i vissa fall med rätt till bildinspelning efter aktiverat överfallslarm. Eftersom bevakning med bildinspelning innebär ett större intrång i den personliga integriteten har IMY endast i undantagsfall beviljat tillstånd till bevakning med kontinuerlig bildinspelning, huvudsakligen om platsen har bedömts vara brottsutsatt.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

I de ärenden då IMY har avslagit ansökningar om kamerabevakning på vårdinrättningar har det i många fall berott på att sökanden inte har kunnat bevisa att det finns ett konkret problem med brott eller ordningsstörningar på platsen och inte heller visat på något annat tungt vägande behov som motiverar användningen av bevakningskameror. Eftersom det är fråga om bevakning av platser med högt integritetsintresse är det inte tillräckligt att hänvisa till att sökanden vill öka den upplevda tryggheten eller vill ha översikt av patientflödena på platsen. För att bevakning ska vara tillåten krävs att det finns ett faktiskt och tungt vägande behov av kamerabevakning.

I några ärenden har IMY konstaterat att det finns vissa problem med till exempel hot och våld som motiverar ett behov av kamerabevakning i syfte att förhindra angrepp på liv, hälsa eller trygghet eller på egendom. Integritetsintresset väger, som tidigare nämnt, dock tungt på vårdinrättningar. I avvägningen mellan integritetsintresset och bevakningsintresset ska det även beaktas hur bevakningen ska utföras och vilket område som ska bevakas. Om bevakning till exempel ska ske dygnet runt och med bildinspelning på platser där patienter vårdas innebär det ett större intrång i enskildas personliga integritet. I de fallen kan det vara så att integritetsintresset väger tyngre än bevakningsintresset även om det finns vissa problem som motiverar kamerabevakning. Bevakningen är då inte tillåten.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

Hur bevakningen ska bedrivas kan vara avgörande för om ansökan beviljas helt eller delvis. I vissa ärenden har IMY bedömt att kamerabevakningen endast är laglig på vissa platser eller att kamerabevakning endast får bedrivas under vissa tider. Så kan till exempel vara fallet om ett sjukhus ansöker om bevakning på flera olika avdelningar, men problematiken med brott eller ordningsstörningar framförallt gäller en särskild avdelning. Det kan också vara avgörande om bevakningen till exempel ska ske i realtid eller med bildinspelning. I några ärenden har IMY bedömt att sökanden inte har visat på ett behov av bildinspelning men ansett att behovet av bevakning i realtid väger tyngre än integritetsintresset på platsen. I andra ärenden har IMY beviljat tillstånd att bevaka med inspelning vid aktiverat överfallslarm men avslagit kontinuerlig bevakning.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

I ärenden som rör bevakning vid vårdinrättningar där IMY har avslagit ansökningar har orsaken i flera fall varit att kamerabevakningen skulle ske på platser dit allmänheten inte bedömts ha tillträde. Då krävs inte tillstånd enligt kamerabevakningslagen. IMY prövar då inte om den tänkta bevakningen är laglig eller inte, utan den som bevakar ska själv göra bedömningen utifrån bestämmelserna i dataskyddsförordningen. Att bevakningen inte är tillståndspliktig innebär inte automatiskt att den är tillåten. Den som vill bevaka på platser dit allmänheten inte har tillträde ska själv göra en bedömning av om bevakningen är laglig eller inte. Om IMY inleder tillsyn mot en vårdinrättning som bevakar platser dit allmänheten inte har tillträde måste den personuppgiftsansvariga kunna visa hur den har gjort bedömningen att bevakningen är laglig och att man efterlever övriga bestämmelser i dataskyddsförordningen.

I några ärenden har IMY avvisat ansökningar på grund av att sökanden, trots flertalet påminnelser, inte har skickat en komplett ansökan.

Ett sjukhus ansökte om tillstånd till kamerabevakning med en porttelefonkamera. IMY konstaterade att bevakningsintresset vägde relativt tungt och integritetsintresset vägde relativt lätt. Bevakningen skulle endast ske i realtid och avsåg ett begränsat område. För att bevakningsintresset skulle väga tyngre än integritetsintresset ansåg IMY att det var nödvändigt att begränsa bevakningen på så sätt att bevakningen endast fick ske i samband med påringning och pågå till dess att samtal avslutats. Tillstånd till kamerabevakning i realtid beviljades därför med villkor om sådan begränsning.

Exempel där en ansökan har beviljats.

Fritidsanläggningar

Med fritidsanläggningar menas i detta fall verksamheter som är tänkta att användas för nöje, allmänbildning eller avkoppling. Det kan vara fråga om bibliotek, samlingslokaler, kulturhus, idrottsanläggningar eller badhus. På sådana platser har människor som utgångspunkt rätt att röra sig utan att bli övervakade. Därför krävs det vanligtvis antingen att platsen är brottsutsatt eller att sökanden har något annat tungt vägande skäl för bevakningen för att IMY ska kunna meddela tillstånd till kamerabevakning.

Beviljade ansökningar om tillstånd

Kamerabevakning av fritidsanläggningar sker i de allra flesta fallen i brottsförebyggande syfte. Eftersom integritetsintresset på fritidsanläggningar väger tungt krävs det normalt sett en omfattande problematik på platsen för att bevakningen ska vara tillåten, men för mer begränsad bevakning av exempelvis entréer eller receptioner så kan det räcka med mindre allvarlig eller mindre frekvent brottslighet. Kamerabevakning av bibliotek utgör ett tydligt exempel, där IMY normalt sett beviljar tillstånd till kamerabevakning av entréer under obemannade öppettider (så kallad "MerÖppet") men hittills har IMY avslagit tillstånd till bevakning av andra ytor som läsesalar och liknande.

En betydande andel av ansökningarna avseende fritidsanläggningar har gällt kamerabevakning i badhus i syfte att förebygga och förhindra drunkningsolyckor. Här är det fråga om ett mycket tungt vägande skäl för bevakning, samtidigt som bevakningen ska ske vid simbassänger där integritetsintresset väger mycket tungt då det är fråga om en plats där enskilda uppehåller sig i mer eller mindre avklätt skick. IMY har därför beviljat ansökningar som i största möjliga utsträckning begränsar det intrång som bevakningen innebär, till exempel genom att sökanden monterar kamerorna på hög höjd i taket eller genom att använda sensorer som kan upptäcka potentiella drunkningsolyckor och låta bevakningen påbörjas först när detta sker. Eftersom bildinspelning inte är nödvändigt för syftet att förhindra olyckor, beviljas tillstånd vanligtvis endast till realtidsbevakning.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

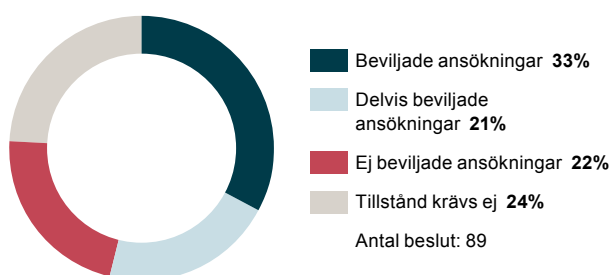
När en ansökan om kamerabevakning av en fritidsanläggning avslås helt beror det i många fall på att sökanden inte har kunnat visa att det finns en konkret problematik på platsen som motiverar användningen av bevakningskameror. I andra fall rör det sig om platser där det i och för sig finns en viss problematik, men som inte är tillräcklig för att väga tyngre än integritetsintresset. IMY har exempelvis konstaterat att det inte är tillräckligt att hänvisa till att ha problem med en viss typ av brottslighet på en viss anläggning för att motivera kamerabevakning av andra, liknande anläggningar.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

Delvis beviljade ansökningar består ofta av ansökningar där sökanden både vill bedriva bevakning på platser eller för syften som normalt är godtagbara men även på platser där bevakning är svårare att motivera. Det är till exempel ofta lättare att motivera bevakning av receptioner, entréer och liknande utrymmen än det är att motivera bevakning av exempelvis läsesalar på bibliotek.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

Ett stort antal fritidsanläggningar drivs av aktörer som inte omfattas av tillståndsplikten, som privata aktieföretag som driver idrottsanläggningar eller andelsföreningar som förvaltar Folkets hus. IMY har därför avvisat ansökningar från dessa aktörer utan att pröva om den tilltänkta bevakningen är laglig eller inte.

Bild 10. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende fritidsanläggningar. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Ett företag ansökte om tillstånd till kamerabevakning av en skidlift. Eftersom bevakningen varken skulle utföras av en myndighet eller innebar att en uppgift av allmänt intresse skulle utföras enligt 7 § kamerabevakningslagen, krävdes det inte något tillstånd till kamerabevakning. Ansökan avvisades därför.

Exempel där en ansökan har avvisats.

Myndighetslokaler/kontor

Majoriteten av Sveriges kontorslokaler omfattas inte av tillståndsplikten för kamerabevakning eftersom privata aktörer som huvudregel inte behöver tillstånd till att bedriva kamerabevakning. Om en myndighet eller någon annan som utför en uppgift av allmänt intresse vill kamerabevaka sina lokaler kan tillstånd dock krävas, om allmänheten har tillträde till ytorna som ska bevakas. I denna kategori ingår därför framför allt statliga och kommunala myndigheter, men även kommunala bolag som bostads-, vatten- och energibolag, som utför myndighetsliknande uppgifter.

Beviljade ansökningar om tillstånd

Verksamheten i myndighetslokaler kan vara känslig för enskilda, vilket innebär att integritetsintresset kan väga tungt på dessa platser. Det är därför lättare att få tillstånd till mindre integritetskänsliga bevakningsformer, till exempel porttelefonkameror eller bevakning som aktiveras i samband med inbrotts- eller överfallslarm. När det gäller porttelefonkameror beviljar IMY normalt sett tillstånd till bevakning i realtid i samband med påringning, med villkor om att bevakningen endast får pågå medan samtalet pågår. Det är även generellt sett lättare att få tillstånd till bevakning inomhus utanför verksamhetens öppettider, när enskilda ändå inte ska uppehålla sig på platsen.

För att mer omfattande, kontinuerlig bevakning ska vara tillåten under öppettider krävs normalt sett att sökanden kan visa att det finns en befintlig problematik på platsen som väger tyngre än integritetsintresset. Ordningsstörningar, hot och våld är exempel på sådant som kan motivera mer ingripande kamerabevakning. Till exempel har Polismyndigheten i de fall de ansökt om tillstånd till kamerabevakning av myndighetens egna lokaler kunnat redogöra för tydliga hotbilder och inträffade incidenter vid platserna. IMY har därför bedömt att det har varit fråga om platser där det finns särskild risk för angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet eller på egendom och beviljat tillstånd till bevakning.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

I de fall där IMY har avslagit ansökningar om tillstånd till bevakning i myndighetslokaler eller på kontor har det rört sig om ärenden där sökanden har velat ha tillstånd till mer integritetskänslig bevakning, det vill säga kontinuerlig realtidsbevakning kombinerat med bildinspelning. Sökandena har samtidigt inte kunnat visa på ett tillräckligt tungt bevakningsintresse på platsen. Det är typiskt sett inte tillräckligt att det har inträffat enstaka brott i exempelvis en reception för att IMY ska kunna meddela tillstånd till mer integritetskänslig bevakning av dessa platser.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

Delvis beviljade ansökningar förekommer i två huvudsakliga typfall. Det första är ansökningar som rör ytor där tillstånd krävs men även ytor där tillstånd inte krävs. I dessa fall avvisar IMY den del av ansökan som inte är tillståndspliktig och bedömer om bevakningen är tillåten i övriga delar.

Det andra typfallet är ansökningar där delar av bevakningen kan vara tillåten men andra delar går utöver vad som är motiverat utifrån situationen på platsen. En sökande kan till exempel ansöka om tillstånd till bevakning dygnet runt, utan att det har inträffat några brott eller liknande på platsen. IMY kan då bevilja tillstånd till bevakning utanför öppettider och avslå ansökan om tillstånd att få bevaka under öppettider.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

I myndighetslokaler har allmänheten normalt sett endast tillträde till receptioner, väntrum och liknande områden. IMY avvisar därför ansökningar som avser andra ytor, om det inte finns uppgifter som talar för att allmänheten faktiskt har tillträde dit. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att bevakning av ytor där allmänheten inte har tillträde i många fall kan vara mer integritetskänslig än bevakning av receptioner, väntrum eller liknande. Att en plats inte omfattas av tillståndsplikten betyder alltså inte per automatik att bevakning på platsen är tillåten. Den som vill bevaka på platser dit allmänheten inte har tillträde ska själv göra en bedömning av om bevakningen är laglig eller inte. Om IMY inleder tillsyn mot en aktör som bevakar platser dit allmänheten inte har tillträde måste den personuppgiftsansvariga kunna visa hur den har gjort bedömningen att bevakningen är laglig och att man efterlever övriga bestämmelser i dataskyddsförordningen. Att bevaka personal är särskilt integritetskänsligt och kräver därför tungt vägande skäl.

Bild 11. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende myndighetslokaler och kontor. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Stationsområden

Med stationsområden menas i detta fall olika typer av knutpunkter för kollektivt resande, till exempel flygplatser, resecentra och centralstationer men även enskilda hållplatser och tågterranger. Vad dessa platser har gemensamt är att vem som helst ut allmänheten kan befinna sig där under såväl korta som långa tider. Samtidigt är det fråga om platser som ofta är brottsutsatta, vilket återspeglas i att en majoritet av de ansökningar som har prövats också har beviljats. Sedan den 1 augusti 2020 omfattas dock inte stationsområden längre av tillståndsplikten för kamerabevakning, under förutsättning att bevakningen sker i brottsförebyggande eller olycksförebyggande syfte.

Beviljade ansökningar om tillstånd

I de fall IMY helt har beviljat ansökningar om kamerabevakning av stationsområden har det oftast rört sig om bevakning i brottsförebyggande syfte på platser som sökanden har kunnat visa är brottsutsatta. Det har i många fall även rört sig om bevakning av relativt begränsade delar av stationsområden där enskilda normalt inte befinner sig under längre tider, till exempel i anslutning till husfasader, gångtunnlar eller cykelparkeringar.

Det kan även finnas anledning att bedriva kamerabevakning vid tågplattformer och spårområden för att förebygga och förhindra olyckor. Det krävs normalt sett inte att sökanden kan visa att det faktiskt har inträffat olyckor på dessa platser. Det räcker med att konstatera att det finns en förhöjd risk för olyckor vid tågplattformer och i anslutning till spårområden. Det är dock viktigt att bevakningen inte är mer ingripande än nödvändigt för att uppnå syftet att förebygga och förhindra brott och olyckor.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

I de fall där IMY helt har avslagit ansökningar om tillstånd till bevakning av stationsområden har det handlat om situationer där sökanden har haft svårt att visa ett konkret behov av att bedriva bevakning på platsen. I samtliga fall har det rört sig om bevakning i brottsförebyggande syfte, men där sökanden inte har kunnat visa att mer än enstaka brott inträffat på platsen.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

Som utgångspunkt finns ett betydande integritetsintresse vid stationsområden eftersom ett stort antal personer befinner sig där för att till exempel ta sig till och från jobbet. Integritetsintresset kan dock variera beroende på vilken tid på dygnet bevakningen ska ske. Integritetsintresset väger exempelvis lättare nattetid än dagtid, och om bevakning ska ske inomhus när stationen är stängd för allmänheten är integritetsintresset närmast försumbart. I de fall IMY delvis har beviljat ansökningar om bevakning av stationsområden har det ofta handlat om att sökanden vill bedriva bevakning dygnet runt, men inte kunnat visa att det finns en problematik med exempelvis brottslighet för att motivera bevakningsbehovet. I dessa fall har IMY ansett att bevakningen är tillåten när stationen är stängd för allmänheten. Om sökanden har kunnat visa att det i och för sig finns problem med brott men inte kunnat visa att brotten inträffar dagtid har IMY med ledning av domstolspraxis ansett att bevakningen är tillåten mellan 20.00 – 06.00.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

Eftersom stationsområden sedan den 1 augusti 2020 inte längre omfattas av tillståndsplikten har IMY avvisat ansökningar om bevakning av sådana områden som kommit in efter det datumet. En svårighet har visat sig vara gränsdragningen mellan själva stationsområdet och områden i anslutning till det. I många fall kan sökandens avsikt vara att bevaka både stationsområden och andra områden med samma kamera, vilket innebär att delar av upptagningsområdet ska prövas av IMY medan andra ska avvisas.

Bild 12. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende stationsområden. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Parkeringar

I kategorin parkeringar avses ärenden där bevakning ska ske av parkeringsplatser utomhus. Enligt kamerabevakningslagen är nämligen kamerabevakning i *parkeringshus* undantaget från tillståndsplikten om bevakningen har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott.

Integritetsintresset vid parkeringsplatser väger i regel relativt lätt eftersom det är en plats där människor endast vistas kortvarigt. Det är inte heller en plats där personer vistas för fritids- eller nöjessyften. Integritetsintresset kan dock variera beroende på hur parkeringen är utformad och vad som finns i närområdet. Om det är fråga om en parkering i ett bostadsområde kommer de boende som nyttjar parkeringen att bevakas i princip dagligen, vilket innebär risker för kartläggning av enskildas privatliv. Integritetsintresset väger därför tungt på sådana platser. Likaså kan centralt belägna parkeringar i stadskärnor eller parkeringar i direkt anslutning till en plats för nöje eller avkoppling innebära att integritetsintresset väger tyngre. Vid en pendlarparkering vid en landsväg vistas personer i regel endast tillfälligt och integritetsintresset väger därför lätt. Vad gäller bevakningsintresset ska det göras en bedömning för varje plats som ska bevakas och det krävs att den sökande kan visa att det finns problem med till exempel brottslighet där bevakningen ska ske.

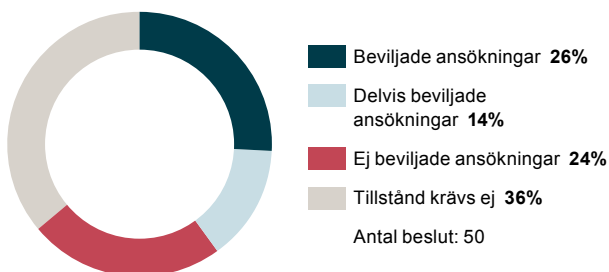

Bild 13. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende parkeringsplatser. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Beviljade ansökningar om tillstånd

I de ärenden där tillstånd till kamerabevakning av parkeringsplatser har beviljats har IMY i majoriteten av fallen bedömt att det är fråga om bevakning av en brottsutsatt plats. Sökanden har kunnat visa på en dokumenterad och återkommande problematik med till exempel bilinbrott, bilbränder eller skadegörelse vid den parkering som ska bevakas. Bevakningen har också varit begränsad till endast parkeringsytorna och inte områden i direkt anslutning som skulle kunna vara av känslig karaktär. I några ärenden har IMY ansett att den redovisade brottsligheten inte är av sådan omfattning att det är fråga om bevakning av en brottsutsatt plats men ändå bedömt att sökanden har ett visst bevakningsbehov mot bakgrund av vad som skett vid platsen. Trots att bevakningsintresset i dessa fall inte väger lika tungt har det bedömts väga tyngre än integritetsintresset på platsen. Anledningen till det har varit att bevakningen varit begränsad till kvällar och nätter när integritetsintresset väger lättare eller att parkeringen ligger avsidet och att integritetsintresset av den anledningen bedömts väga lättare.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har avslagit ett antal ärenden som rör tillstånd att kamerabevaka vid parkeringsplatser. Parkeringsplatserna har varit belägna i anslutning till bostäder, stadskärnor eller platser som personer besöker för nöje och avkoppling. När IMY har avslagit en ansökan om tillstånd att kamerabevaka en parkering har orsaken i flera fall varit att sökanden inte har kunnat visa på en dokumenterad problematik med brottslighet vid platsen. Det är inte tillräckligt att hänvisa till att det finns problematik med brottslighet på andra platser i kommunen eller i staden utan sökanden måste visa på ett bevakningsbehov på platsen där bevakningen ska ske.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

I några ärenden har IMY beviljat tillstånd till kamerabevakning endast under vissa tider. Det har i ärendena varit fråga om parkeringar som ligger i anslutning till platser som personer besöker för nöje och avkoppling. I vissa ärenden har problematiken med brottslighet i huvudsak varit aktuell under sena kvällar och nätter och i andra ärenden har integritetsintresset vägt lättare under dessa tider på dygnet. I dessa fall har IMY bedömt att bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset på kvällar och nätter och beviljat tillstånd dessa tider. Ansökan om kamerabevakning på dagtid har då avslagits med hänsyn till att fler personer rör sig vid platsen dagtid eller att brottsligheten inte har inträffat dagtid och att det därför inte finns något bevakningsbehov de tiderna.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

I de fall då IMY har avvisat en ansökan som gäller bevakning av parkering har det i vissa fall varit fråga om bevakning i parkeringshus, där tillstånd inte behövs. IMY har då avvisat ansökan utan att pröva om bevakningen är laglig eller inte. I andra fall har IMY avvisat en ansökan på grund av att den som ansöker om tillstånd inte omfattas av tillståndsplikten, till exempel privata fastighetsbolag. Även om aktörer inte behöver tillstånd till sin kamerabevakning innebär det inte att den per automatik är laglig. Den som exempelvis vill bevaka på platser där det inte krävs tillstånd ska själv göra en bedömning av om bevakningen är laglig eller inte. Om IMY inleder tillsyn mot en aktör som bevakar platser där det inte krävs tillstånd måste den personuppgiftsansvariga kunna visa hur den har gjort bedömningen att bevakningen är laglig och att man efterlever övriga bestämmelser i dataskyddsförordningen.

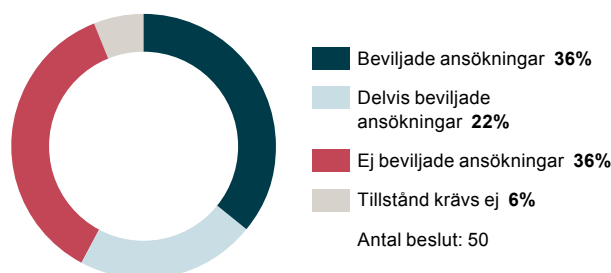
Gator och torg

Med gator och torg menas sådan bevakning som ska ske av allmänna ytor utomhus vid gågator, torg, köpcentrum, parker, offentliga lekplatser och så vidare. Det är i regel platser där många människor passerar och vistas, både för att ta sig till och från sina bostäder och arbeten samt för nöje och avkoppling. Där kan det till exempel finnas restauranger och caféer, uteserveringar, torghandel och mataffärer. Det är platser där personer vistas för olika aktiviteter och det kan även förekomma demonstrationer och valstugor. Integritetsintresset väger därför generellt sett mycket tungt. Det finns dock möjligheter att minska integritetsintrånget genom att anpassa bevakningen. Exempelvis kan sökanden fundera på hur stort upptagningsområde som faktiskt behöver filmas, om det är nödvändigt att filma dygnet runt och om det går att maskera särskilt känsliga platser som bostäder, uteserveringar och lekplatser.

För att tillstånd till bevakning av gator och torg ska beviljas krävs det att den sökande kan visa på en omfattande problematik med brottslighet eller ordningsstörningar. Det är den som vill bedriva kamerabevakning som måste visa att det finns ett behov av bevakning på platsen. I praxis har bedömningen varit restriktiv och även om en plats bedöms vara brottsutsatt kan integritetsintresset väga tyngre, vilket innebär att bevakningen är otillåten. Omfattningen och arten av de brott och ordningsstörningar som har inträffat har betydelse för den avvägning som ska göras.

För att IMY ska kunna göra en bedömning av omfattningen och arten av de brott som motiverar ett bevakningsintresse är det viktigt att sökanden ger in underlag som visar vad som har skett, på vilken gata eller plats det inträffat, datum för när brotten inträffat och vilken tid på dygnet. Det är också viktigt att komma ihåg att det i första hand är brott och incidenter som har inträffat inom det bevakade området som kan ligga till grund för bevakningsintresset på platsen. Brott som inträffat i närområdet men utanför det bevakade området väger inte lika tungt.

De som i huvudsak ansöker om bevakning av gator och torg är kommuner eller kommunala bolag. Sedan den 1 januari 2020 får polisen genom en lagändring i kamerabevakningslagen bedriva kamerabevakning utan tillstånd av IMY. Den bedömning som polisen gör ska dokumenteras. Enligt de nya bestämmelserna ska polisen på egen hand göra den intresseavvägning som IMY gör vid tillståndsprövningen. Tillstånd till kamerabevakning som polisen tidigare meddelats upphörde att gälla vid lagändringen. Innan tillståndskravet togs bort behövde polisen söka tillstånd när de skulle bevaka på platser dit allmänheten har tillträde. IMY har beslutat i sex ärenden där polisen ansökt om bevakning av gator och torg.

Bild 14. Fördelning av beslut tillstånd till kamerabevakning avseende gator och torg. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Beviljade ansökningar om tillstånd

I flera ärenden där IMY har beviljat ansökningar om kamerabevakning av gator och torg i sin helhet har polisen varit sökanden. Polisen har beviljats tillstånd i brottsbekämpande syfte på platser som har bedömts vara brottsutsatta och där problematiken har varit omfattande. De aktuella bevakningsplatserna har varit centralt belägna gator och torg där integritetsintresset har bedömts väga tungt eller mycket tungt. Den redovisade brottsligheten i ärendena har varit omfattande och IMY har därför bedömt att polisen har visat på ett bevakningsbehov som vägt tyngre än integritetsintresset på platserna. Bevakning har beviljats i realtid och med bildinspelning. I några ärenden har IMY beviljat bevakning med utrustning för att upptäcka ljud från skottlossning. Med hänsyn till att bevakningen i flera av ärendena sker på centralt belägna platser i stadskärnor har särskilda integritetsaspekter gjort sig gällande, bland annat vid bostadshus, kontorsfastigheter och uteserveringar. Tillstånd har därför förenats med villkor om att fönster och entréer till bostäder eller kontorsfastigheter samt uteserveringar ska maskeras i kamerornas upptagningsområde.

Utöver ärenden där polisen ska bedriva bevakning har IMY beviljat tillstånd i några ärenden där bevakningen varit mycket begränsad i omfattning. Det har varit fråga om bevakning i realtid av en fjärrmanövrerad öppningsbar vägbro i syfte att förebygga och förhindra olyckor och bevakning av en gångväg med vägghinder i syfte att kunna ge dispens till fordon för infart.

I ett ärende har IMY beviljat ett helägt kommunalt bolag tillstånd till bevakning av ett centrumområde dygnet runt i brottsbekämpande syfte. I ärendet ansökte bolaget om bevakning i ett inomhuscentrum som inrymde bland annat vårdcentral, bibliotek, caféer och butiker. Bevakning skulle ske av allmänna utrymmen. Andra utrymmen, som exempelvis butiker, skulle maskeras i kamerornas upptagningsområde.

IMY bedömde att integritetsintresset vägde tungt på de platser som skulle bevakas och det krävdes således att bolaget kunde visa på ett tungt vägande bevakningsintresse för att bevakningen skulle vara tillåten. Som stöd för sitt bevakningsintresse kom bolaget in med underlag om den problematik med brottslighet som fanns vid platsen. Underlaget bestod bland annat av handlingar från polisen, kommunen och från representanter från föreningsråd och bolag. Av handlingarna framgick att det fanns en omfattande problematik med brottslighet, vilket även styrktes av sammanställningar över anmälda brott som begåtts vid platsen och av händelserapporter från väktare.

IMY bedömde mot bakgrund av underlaget i ärendet att bolaget hade visat på en omfattande problematik med brottslighet och att platsen var att bedöma som brottsutsatt i kamerabevakningslagens mening. Bevakningsintresset bedömdes därför väga tungt. Vid en sammantagen bedömning ansåg IMY att bevakningsintresset vägde tyngre än integritetsintresset på platsen och beviljade tillstånd till kamerabevakning med bildinspelning. Eftersom integritetsintresset vägde särskilt tungt på en plats där det fanns ett café med sittplatser beslutade IMY att tillståndet skulle villkoras på så sätt att kamerorna skulle riktas eller maskeras så att servering och sittplatser inte träffades av bevakningen.

I tre ärenden har IMY beviljat tillstånd till bevakning under en begränsad tid. I två av ärendena var det fråga om bevakning av en cityfestival som skulle pågå under ett antal dagar. Bevakningen skulle ske av festivalområdet som var inhägnat och syftet med bevakningen var att motverka brott och störningar av allmän ordning och säkerhet. Såväl integritetsintresset som bevakningsintresset bedömdes väga tungt. IMY fann dock vid en sammantagen bedömning att bevakningsintresset vägde tyngre än integritetsintresset med hänsyn till brottsproblematik vid tidigare festivaler, att alternativa åtgärder för att minska integritetsintrånget vidtagits och att bevakningen syftade till att skydda de personer som träffades av bevakningen.

I ett ärende har IMY beviljat tillstånd under en begränsad period till en kommun som skulle bevaka en trafik Korsning i ett projekt för att utvärdera tekniska lösningar baserade på bildanalys. Syftet med bevakningen var att samla in trafikdata för trafikanalys och trafikplanering samt för att styra trafiksignaler. Bevakningen skulle ske med kameror där videoströmmen analyserades och anonymiserades i en enhet monterad vid kameran. Endast anonymiserad data skulle förmedlas vidare. Vid en sammantagen bedömning av vad som hade framkommit om hur sökanden skulle genomföra bevakningen och vilka åtgärder de avsåg att vidta för att minska integritetsintrånget bedömde IMY att bevakningsintresset vägde tyngre än integritetsintresset.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

I ett flertal ärenden har IMY helt avslagit ansökningar om att kamerabevaka vid gator och torg. Gemensamt för ärendena är att det har varit fråga om bevakning av platser utomhus där en stor mängd personer passerar eller vistas för nöje och avkoppling. Det är därmed fråga om platser där integritetsintresset väger tungt eller mycket tungt. Det krävs därför att den som vill bedriva kamerabevakning på sådana platser kan visa på ett tungt vägande bevakningsintresse. I flera fall där IMY avslagit ansökan har IMY bedömt att den brottslighet som sökanden redovisat inte varit av sådan omfattning att platserna varit att bedöma som brottsutsatta i kamerabevakningslagens mening.

I några ärenden har sökanden presenterat sammanställningar av brott men där det av sammanställningen inte har varit möjligt att utläsa om brotten har inträffat vid de platser som ska bevakas. Om sammanställningen över brott avser ett väldigt stort område eller en hel stad går det inte att bedöma bevakningsbehovet på den aktuella platsen för bevakning. Likaså kan brott som inträffar inomhus i butiker och i köpcentrum inte i samma utsträckning beaktas vid bedömningen av bevakningsbehovet utomhus i anslutning till butikerna eller köpcentrumet. Om sökanden inte kan presentera underlag som visar på ett tungt bevakningsbehov på platsen där bevakningen ska ske får det betydelse vid avvägningen som ska göras gentemot integritetsintresset.

I några fall har IMY bedömt att det mot bakgrund av underlaget i ärendet varit fråga om bevakning av platser som är brottsutsatta i kamerabevakningslagens mening. Den sökande har då bedömts ha ett berättigat och tungt vägande bevakningsintresse. Det faktum att platsen eller området som ska bevakas är brottsutsatt är dock inte i sig tillräckligt för att tillstånd ska beviljas. Omfattningen och arten av de brott och ordningsstörningar som har inträffat har betydelse för den avvägning som ska göras. Vid avvägningen i de aktuella ärendena bedömde IMY att antalet brott som skett vid platsen inte var av tillräcklig omfattning för att bevakningsintresset skulle väga tyngre än det mycket höga integritetsintresset som förelåg vid platsen. Ansökningarna om tillstånd att kamerabevaka platserna avlogs därför, trots att platserna var brottsutsatta i kamerabevakningslagens mening.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

När det gäller bevakning av integritetskänsliga platser som till exempel gator och torg, kan tillstånd till bevakning inte utan vidare medges dygnet runt. I de ärenden där IMY delvis har beviljat ansökningar har sökanden endast beviljats tillstånd att bevaka vissa tider på dygnet, oftast sena kvällar och nätter. Ansökningar om att få bevaka dagtid har då avslagits. Anledningarna till att bevakning endast beviljas vissa tider kan bero på att det av underlaget i ärendet framgår att problematiken med brott och ordningsstörningar i huvudsak föreligger vissa tider, till exempel kvällar och nätter. Behovet av bevakning i brottsbekämpande syfte finns då främst dessa tider. En annan anledning till att bevakning endast beviljas vissa tider kan vara att integritetsintresset på platsen som ska bevakas väger lättare under till exempel kvällar och nätter när personer inte vistas vid platsen i samma utsträckning. Om integritetsintresset väger lättare krävs det inte lika omfattande problem med brottslighet för att bevakningen ska tillåtas. I något fall har IMY endast beviljat bevakning av vissa områden och avslagit ansökan om att bevaka andra områden. Anledningen till det kan vara att integritetsintresset väger lättare på vissa platser än andra.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

I ett fåtal ärenden har IMY avvisat ansökningar som rör bevakning av gator och torg utan att göra en prövning. I ärendena skulle bevakningen ske på ett sådant sätt att det inte var fråga om varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. Så kan vara fallet om bevakningen ska ske från en plats så högt över marken att det inte är möjligt att identifiera personer eller om teknik används som gör att det inte är möjligt att identifiera personer i den bild som vidareförmedlas från kameran. I ett ärende har IMY avvisat en ansökan på grund av att sökanden, trots flera påminnelser, inte kom in med en komplett ansökan som IMY kunde pröva.

En kommun ansökte om tillstånd till kamerabevakning avseende ett centralt beläget område. IMY konstaterade att det var fråga om bevakning av en plats där integritetsintresset konstaterades väga mycket tungt. Vidare bedömde IMY att kommunen hade ett berättigat intresse av att bevaka platsen och att den kunde anses brottsutsatt i den mening som avses i kamerabevakningslagen varför även bevakningsintresset vägde tungt. Det faktum att området som skulle bevakas konstaterades vara brottsutsatt var dock inte i sig tillräckligt för att tillstånd till kamerabevakning skulle meddelas (jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom den 18 oktober 2019 i mål nr 591-19). Frågan var om det kommunen anfört till stöd för sitt bevakningsintresse var av tillräcklig omfattning för att väga över det mycket tungt vägande integritetsintresset som rådde på platsen.

IMY ansåg, sett till antalet rapporterade brott som hade skett på platsen, att dessa i förhållande till det mycket höga integritetsintresse som rådde, inte var av tillräcklig omfattning. IMY ansåg därför att kommunens intresse av att bevaka inte vägde över den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Vidare ansåg IMY att det underlag som visade på ordningsstörningar inte, varken ensamt eller tillsammans med de rapporterade brotten, gjorde att bevakningsintresset vägde tyngre än integritetsintresset under de tider kommunen avsåg att bevaka. Inte heller hade kommunen visat att det fanns en sådan risk för angrepp på någons trygghet som ensamt eller tillsammans med övriga omständigheter kunde motivera tillstånd till kamerabevakning.

Sammanfattningsvis bedömde IMY, mot bakgrund av att bevakningen skulle ske av ett centralt beläget område där många besökande och boende rörde sig, att kommunen inte hade visat att behovet av kamerabevakning var sådant att det vägde tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Ansökan avlogs därför.

Exempel där en ansökan inte har beviljats.

Domstolar

En domstolslokal är generellt en plats där integritetsintresset väger tungt. I domstolens verksamhet hanteras ärenden och mål som kan vara känsliga till sin natur och det kan uppfattas som obehagligt för besökare att bli bevakade på platsen. Domstolen är även en arbetsplats och kamerabevakningen innebär att personalen kan bli föremål för bevakning under sin arbetsdag. Om kamerabevakningen syftar till att skydda de personer som träffas av bevakningen minskar integritetsintrånget något.

Samtidigt ställer verksamheten höga krav på säkerhet. Det är av stor vikt att rättssalarna och de allmänna utrymmena i domstolslokalerna är trygga och att brott mot eller påverkan av exempelvis vittnen och personal motverkas. Utifrån verksamhetens karaktär finns det en generell hotbild och bevakningsintresset väger därför tungt. Rättspraxis är tillåtande och bevakning beviljas vanligtvis utan att brottsutsatthet eller underlag över inträffade incidenter behöver redovisas i det enskilda fallet.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har beviljat tillstånd till kamerabevakning både inomhus i allmänna utrymmen och utomhus i anslutning till domstolsbyggnader. Ärendena har till exempel innefattat bevakning i entréer, korridorer, trapphus, säkerhetskontroll eller väntrum. Om bevakningen ska ske i anslutning till toaletter gör sig särskilda integritetsaspekter gällande eftersom det finns en risk att kameran filmar in i toalettutrymmet när toalettdörren öppnas. IMY har därför begränsat bevakningsområdet genom att föreskriva särskilda villkor om att kamerorna ska vinklas eller att kamerabilden maskeras så att toalettdörrar inte bevakas. Bevakning har även tillåtits vid huvudentréer och personalentréer för att öka säkerheten för personalen. Tillstånden rör bevakning i realtid och med rätt till bildinspelning.

Kamerabevakning förekommer även i domstolens rättssalar, dock i begränsad omfattning. I rättssalen är integritetsintresset än mer framträdande än vad det är i andra allmänna utrymmen eftersom bevakningen där innebär att parter, målsägande och vittnen filmas i en rättegångssituation. Tidigare gällde ett absolut fotograferingsförbud i rättssalar, men sedan en lagändring 2019¹⁹ är det tillåtet att bedriva kamerabevakning efter det att överfallslarm manuellt har aktiverats i den aktuella salen. Överfallslarmet i rättssalen är avsett för allvarigare incidenter och överfallssituationer och är kopplat direkt till polisen. När överfallslarmet aktiveras sänds ljud och bild från rättssalen, vilket gör det möjligt för de poliser och ordningsvakter som ska svara på larmet att få information om vad som händer inne i salen. Det ger dem möjlighet att bedöma situationen och att inte utsätta sig själva eller

andra för onödiga risker. Vid mindre incidenter, då enbart domstolens egna vakter tillkallas, får bevakning inte ske.

Bevakningen innebär ett stort integritetsintrång. Vid intresseavvägningen har IMY särskilt beaktat att bevakningen är avgränsad till att ske i undantagsfall vid allvarliga incidenter, att avlyssningen kan vara av stor betydelse för att kunna bedöma situationen i salen samt att det är fråga om en sådan typ av brottslighet där ljudmaterial kan vara av stor betydelse vid utredning och lagföring. Bevakning i samband med aktiverat överfallslarm beviljas regelmässigt. Bevakning får ske i realtid och med bildinspelning. Ljud får avlyssnas och spelas in.

Avslagna ansökningar om tillstånd

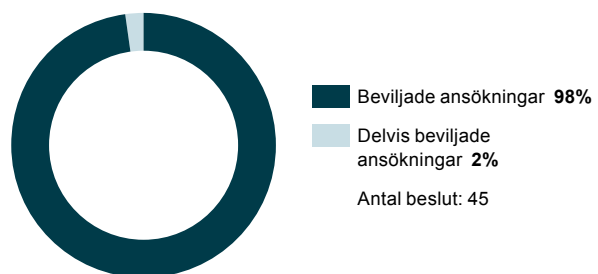
IMY har inte avslagit någon ansökan om tillstånd till bevakning på domstol.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

I ett fall har IMY delvis beviljat tillstånd till kamerabevakning. Ärendet rörde bevakning dels i domstolens allmänna utrymmen, dels i garage för personal samt varuintag. IMY bedömde att garaget och varuintaget inte var platser dit allmänheten har tillträde. Bevakningen var därför inte tillståndspliktig och ansökan avvisades i denna del. Övrig bevakning beviljades.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

Tillståndsplikten gäller endast plats dit allmänheten har tillträde. IMY har, som framgår ovan, delvis avvisat en ansökan som rörde bevakning av garage för personal och varuintag.

Bild 15. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende domstolar. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

19. Stärkt ordning och säkerhet i domstol prop. 2018/19:81

Återvinningscentraler

I kategorin återvinningscentraler ingår ansökningar om bevakning på bemannade och obemannade återvinningscentraler. Kamerabevakning vid återvinningscentraler sker som huvudregel i syfte att förebygga, förhindra och utreda brott. Syftet med bevakningen kan också vara att se till att avfall sorteras korrekt eller att kontrollera fyllnadsgrad på containrar.

De som besöker en återvinningscentral gör det i regel under en kort stund och integritetsintresset väger därför som utgångspunkt relativt lätt.

Återvinningscentralen är dock även en arbetsplats och bevakning som sker av arbetstagare under arbetstid är känsligt. Integritetsintresset väger därför tungt under bemannade öppettider.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har beviljat tillstånd till kamerabevakning i majoriteten av de ansökningar som gäller bevakning vid återvinningscentraler. I de flesta fall har det varit fråga om bevakning under särskilda tider när återvinningscentralen är låst och obemannad men öppen för abonnenter som på förhand anslutit sig till en särskild tjänst som ger tillträde utanför ordinarie öppettider. Eftersom bevakningen inte sker av arbetstagare under dessa tider väger integritetsintresset lättare. Att bevakning endast sker under obemannade öppettider innebär att de som vill undvika kamerabevakningen har möjlighet att besöka återvinningscentralen under ordinarie öppettider när den är bemannad. Med hänsyn till att integritetsintresset väger relativt lätt under sådana förhållanden krävs det inte att sökanden presenterar utredning om brottsutsatthet för att bevakningen ska tillåtas. Om bevakningen däremot är tänkt att ske under tider då återvinningscentralen är bemannad med personal krävs det utredning om brottsutsatthet för att IMY ska bevilja tillstånd, vilket har skett i enstaka ärenden.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte avslagit någon ansökan om bevakning vid en återvinningscentral.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

I de fall IMY delvis har beviljat en ansökan om bevakning vid en återvinningscentral har ansökan omfattat bevakning även under tider då personal arbetar på platsen. Eftersom bevakning av arbetstagare under arbetstid är känsligt ur integritetssynpunkt krävs det att sökanden kan visa på ett tungt vägande bevakningsbehov för att bevakningen ska vara tillåten. Om sökanden inte har kunnat visa på utredning om brottsutsatthet har IMY avslagit ansökan om bevakning under öppettider när personal är på platsen. Under andra tider, när anläggningen endast har öppet för abonnenter och integritetsintresset väger lättare eller när anläggningen är stängd och låst och ingen ska befinna sig på platsen, har tillstånd beviljats.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

I ett fåtal ärenden har IMY avvisat ansökningar gällande bevakning vid återvinningscentraler. Det har då varit fråga om bevakning som ska ske med sådan utrustning eller av ett sådant område att det inte kommer att ske någon varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. Så kan till exempel vara fallet om en kamera endast ska filma ned i en container för att kontrollera fyllningsgrad eller när en sensor som endast kan identifiera registreringsskyltar ska användas. Om det inte är fråga om varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning omfattas bevakningen inte av kamerabevakningslagens bestämmelser.

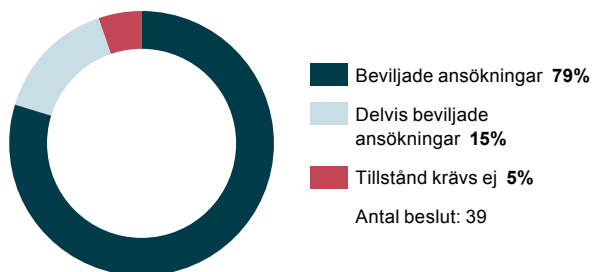

Bild 16. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende återvinningscentraler. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Flerbostadshus

Kamerabevakning i anslutning till bostäder innebär särskilda risker för intrång i den personliga integriteten och praxis har därför varit restriktiv. Till exempel har bevakning av entréer till hyreshus tillåtits endast i rena undantagsfall. Samtidigt omfattas numera endast en begränsad andel av bostadsmarknadens aktörer av tillståndsplikten, främst kommunala bostadsbolag, vilket innebär att merparten av den bevakning som bedrivs på dessa platser inte behöver tillstånd.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har beviljat tillstånd till bevakning av begränsade ytor i bostadsområden, till exempel vid fasader, ingångar till returstationer, inhägnade avfallsstationer och liknande. En förutsättning för detta har varit att det har funnits en konstaterad problematik med nedskräpning eller dumpning av otillåtet avfall som har lett till stora kostnader för sökanden. Det är normalt sett inte tillräckligt att hänvisa till att det förekommer nedskräpning för att bevakning ska vara tillåten. Bevakningen bör också vara begränsad och inte bevaka mer än vad som är nödvändigt för att komma till rätta med problematiken, till exempel genom att maskera ytor utanför avfalls- och returstationen.

För att tillstånd ska kunna beviljas till mer omfattande bevakning, till exempel av innergårdar och andra gemensamma områden, krävs i regel att syftet med bevakningen är att förebygga brott och att platsen som ska bevakas är brottutsatt. Dessutom krävs normalt sett att brottsligheten är av allvarigare art. För att bevakningen ska få ske dagtid, när boende i större utsträckning kan antas röra sig i området, krävs att sökanden kan visa att brottsligheten sker under dagtid.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

I ett fåtal ärenden har IMY helt avslagit ansökan om tillstånd till kamerabevakning i bostadsområden. I samtliga fall hade sökanden inte kunnat visa att det faktiskt hade förekommit brottslighet eller fanns någon annan problematik på platsen som motiverade kamerabevakningen. Det är inte tillräckligt att hänvisa allmänt till att det har skett brott i bostadsområdet, utan det krävs att sökanden redogör i detalj för vad som har hänt och när händelserna har inträffat.

Ytterligare ett ärende avsåg kamerabevakning i anslutning till ett återvinningsrum, där kamerans upptagningsområde även skulle omfatta ingångar till bostadsområdet, gångvägar och parkeringsplatser. Eftersom bevakningen inte var begränsad till området i anslutning till återvinningsrummet och sökanden inte hade redogjort för en befintlig problematik på platsen mer än i allmänna ordalag avslag IMY ansökan.

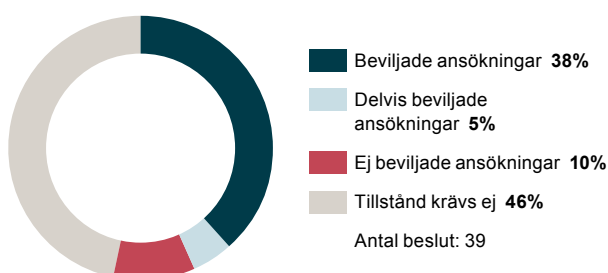
Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

I två fall har IMY beviljat tillstånd till kamerabevakning i bostadsområdena nattetid i brottsförebyggande syfte. Båda bostadsområdena var brottsutsatta, men brottsligheten hade framför allt inträffat under sen kväll och nattetid. IMY beslutade därför att bevakning inte fick ske under dagtid, men beviljade tillstånd till bevakning nattetid.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

En betydande andel av de ansökningar som rör kamerabevakning vid flerbostadshus har kommit in från aktörer som inte längre omfattas av tillståndsplikten, såsom bostadsrättsföreningar, privata hyresvärdar och privatpersoner. IMY avvisar därför ansökningar från dessa utan att pröva om bevakningen är laglig eller inte. Att privata aktörer på bostadsmarknaden inte kan få samma stöd från IMY som offentliga aktörer medför en ökad risk att privata aktörer bedriver otillåten bevakning.

Dessutom finns det ett flertal platser i bostadsområden som allmänheten inte anses ha tillträde till, till exempel trapphus, källarförråd och liknande. På dessa platser behöver inte heller offentliga aktörer tillstånd till att bedriva kamerabevakning och därför har IMY avvisat ansökningar som avser sådana områden. Att bevakningen på dessa platser inte är tillståndspliktig innebär dock inte att den per automatik är laglig. Den som vill bevaka på platser dit allmänheten inte har tillträde ska själv göra en bedömning av om bevakningen är laglig eller inte. Om IMY inleder tillsyn mot en aktör som bevakar platser dit allmänheten inte har tillträde måste den personuppgiftsansvariga kunna visa hur den har gjort bedömningen att bevakningen är laglig och att man efterlever övriga bestämmelser i dataskyddsförordningen.

Bild 17. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende flerbostadshus. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Skog och mark

Med skog och mark menas i detta fall naturområden som skogar, vattenområden, fjäll, åkermark och andra relativt otillgängliga områden utan tät bebyggelse. Integritetsintresset kan i vissa fall väga relativt tungt på dessa platser, särskilt om det är fråga om naturområden med vandringsleder, sevärdheter eller annat som talar för att personer vistas på platsen för nöje och avkoppling. Om sådana dragningskrafter saknas kan integritetsintresset däremot väga betydligt lättare.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har endast i ett fåtal fall helt beviljat tillstånd till kamerabevakning i skog och mark. I dessa fall har bevakningen antingen rört områden där integritetsintresset inte är särskilt framträdande, eller så har sökanden uppgett att integritetshöjande åtgärder ska vidtas i samband med bevakningen som innebär att integritetsintrånget begränsas.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har endast i ett fall avslagit en ansökan om bevakning av områden i skog och mark. Den gällde bevakning i anslutning till ett utkikstorn, vilket IMY bedömde var en plats där personer vistas på sin fritid för nöje och avkoppling. Eftersom det endast hade skett ett fåtal fall av skadegörelse vid utkikstornet bedömde IMY att bevakningsintresset på platsen vägde relativt lätt och avslag ansökan. Sökanden överklagade IMY:s beslut till förvaltningsrätten, som avslag överklagandet.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

I de fall där IMY delvis har beviljat ansökningar har det i en majoritet av fallen rört sig om bevakning både av områden där det är osannolikt att enskilda kommer att uppehålla sig och områden där enskilda kan komma att uppehålla sig mer regelbundet. IMY beviljade bevakningen som omfattades av tillståndsplikten då integritetsintresset på platserna, fauna och renpassager, vägde relativt lätt och avvisade övrig bevakning eftersom denna inte bedömdes innebära personbevakning.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

En majoritet av ansökningarna om tillstånd till bevakning av områden inom skog och mark har avvisats utan prövning. Det beror på att bevakning i dessa områden endast i ett fåtal fall innebär att den som ska bevaka utför varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. Detta kan i sin tur bero på att området som sådant är så pass otillgängligt att människor helt enkelt inte kommer befinna sig i kamerans upptagningsområde tillräckligt ofta för att lagen ska bli tillämplig. Bevakning av områden i skog och mark ska också i många fall utföras med drönare som flyger på hög höjd, vilket gör att det blir betydligt svårare att identifiera enskilda personer baserat på det inspelade materialet. Om enskilda inte kan identifieras gäller inte kamerabevakningslagen och därmed inte heller kravet på tillstånd.

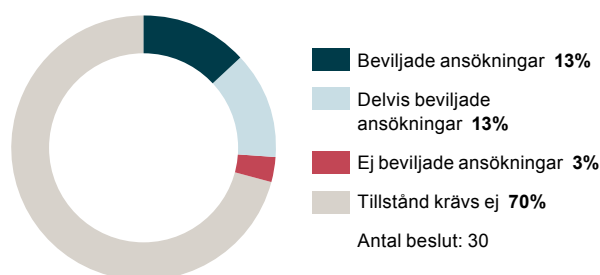

Bild 18. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende skog och mark. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Drönare

I kategorin drönare ingår alla beslut som gäller bevakning med en kamera som är monterad på en drönare, det vill säga en obemannad luftfarkost. Tillstånd till bevakning med kamerautrustad drönare ska ges om intresset av bevakningen väger tyngre än integritetsintresset på platsen, precis som vid andra former av kamerabevakning. Kamerabevakningslagen gäller dock endast om det är identifierbara personer som filmas varaktigt eller regelbundet upprepat. Om en kamerautrustad drönare filmar på en sådan höjd över marken att personer som hamnar i bild inte går att identifiera, är kamerabevakningslagen inte tillämplig och tillstånd till bevakningen krävs därför inte. Ansökningar om kamerabevakning med drönare kommer framförallt in från räddningstjänsten, men även kommuner, länsstyrelser och myndigheter har sökt om tillstånd till bevakning med kamerautrustad drönare. Syftet med bevakningen för de senare aktörerna är ofta att kartlägga eller analysera stora markområden. IMY har även fått in ansökningar från utbildningsinstitutioner och kommuner som vill använda kamera monterad på drönare för att spela in videor i kommunikations- och marknadsföringssyften.

Beviljade ansökningar om tillstånd

De ansökningar om kamerabevakning med drönare som IMY har beviljat tillstånd till har i övervägande del varit ansökningar från räddningstjänsten. För mer information om sådan bevakning se avsnittet om räddningstjänsten.

Utöver ansökningarna från räddningstjänsten har IMY beviljat tillstånd till kamerabevakning med drönare till myndigheter, länsstyrelser och utbildningsinstitutioner för ändamålet att spela in videor i kommunikations- och marknadsföringssyften. Det är inte sådana ändamål som enligt kamerabevakningslagen särskilt ska beaktas vid bedömningen av behovet av bevakning. Bevakningsintresset väger därför som utgångspunkt relativt lätt. Tillstånd kan beviljas men särskild hänsyn måste då tas till integritetsriskerna. Integritetsintresset vid bevakning med drönare kan variera beroende på var flygningen med drönare ska ske, till exempel om det ska ske i avlägsna skogsområden eller över ett torg. I de aktuella ärendena har det varit fråga om arrangerade inspelningssituationer med personer som på förhand har lämnat frivilligt samtycke till att bli filmade. Under sådana förutsättningar försvagas integritetsintresset väsentligt. Eftersom aktörerna har haft ett berättigat intresse att filma med kamerautrustad drönare och integritetsintrånget har begränsats väsentligt, har IMY beviljat ansökningarna.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte avslagit någon ansökan som rör bevakning med kamerautrustad drönare.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte delvis beviljat någon ansökan som rör bevakning med kamerautrustad drönare.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

IMY har avvisat flera ansökningar om bevakning med kamerautrustad drönare. Ansökningarna har kommit in från kommuner, länsstyrelser och myndigheter och syftet har varit att filma översiktsbilder av mark- och naturområden. Ändamålen med bevakningen har till exempel varit att få en överblick över stormskadad skog och översvämmade områden eller att kartlägga och skapa 3D-modeller för stadsbyggnadsplanering. Gemensamt för samtliga ärenden som IMY har avvisat är att bevakningen inte har bedömts vara varaktig eller regelbundet upprepat personbevakning. Ansökningarna har rört bevakning på platser eller på sådan höjd att personer inte kommer att vara möjliga att identifiera mer än vid något enstaka tillfälle. Under sådana förutsättningar är det inte fråga om personbevakning i kamerabevakningslagens mening och bevakningen omfattas därför inte av kamerabevakningslagens bestämmelser och därför inte heller av tillståndsplikten.

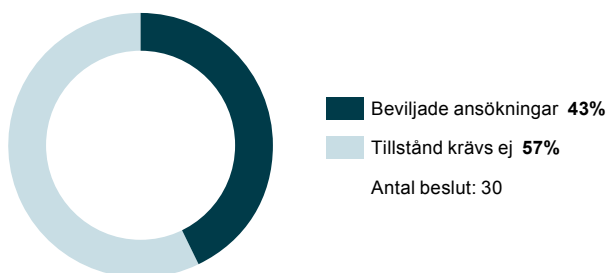

Bild 19. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende drönare. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

En kommun skickade in en ansökan om tillstånd till kamerabevakning. För att den aktuella bevakningen skulle omfattas av kamerabevakningslagen och tillhörande tillståndsplikt krävdes att kameran skulle användas på ett sätt som innebar varaktig eller regelbundet upprepat personbevakning. Kommunen hade uppgett att bevakningen skulle bedrivas med en kamera som monterades på en drönare och att flygning skulle ske på 100 meters höjd. Eftersom bevakningen skulle ske på hög höjd skulle enskilda människor inte kunna identifieras. Mot bakgrund av vad kommunen hade uppgett om hur den aktuella bevakningen skulle utföras bedömde IMY att det inte var fråga om varaktig eller regelbundet upprepat personbevakning. Kameraanvändningen föll därför utanför kamerabevakningslagens tillämpningsområde och var därmed inte tillståndspliktig. Ansökan avvisades därför.

Exempel där en ansökan har avvisats.

Färdmedel

Med färdmedel menas huvudsakligen bussar, tåg, båtar och andra fordon i kollektivtrafik. I kollektivtrafiken finns det ofta ett betydande integritetsintresse, eftersom det är fråga om platser där kamerabevakning kan leda till en omfattande kartläggning av enskildas rörelsemönster. Sedan den 1 augusti 2020 omfattas bevakning som sker i fordon i kollektivtrafik inte längre av tillståndsplikten, under förutsättning att bevakningen sker i brottsförebyggande eller olycksförebyggande syfte. De ansökningar som IMY har prövat kan dock fortfarande användas för att få en bild av hur intresseavvägningen ska göras och var bevakning är tillåten och inte. En majoritet av de ansökningar som har prövats har avslagits helt, vilket antyder att det finns en vilja att bedriva kamerabevakning på färdmedel i kollektivtrafik även när förutsättningarna för att bedriva bevakning inte är uppfyllda. I förlängningen kan detta innebära att förändringen av tillståndsplikten har medfört en ökad risk för att otillåten kamerabevakning bedrivs på färdmedel inom kollektivtrafiken.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har endast i två fall beviljat tillstånd till kamerabevakning inne i färdmedel. I båda fallen gällde det bussar i kollektivtrafiken och i båda fallen hade sökandena visat att det fanns betydande problem med brottslighet på de aktuella busslinjerna. IMY beviljade därför tillstånd till kamerabevakning både i realtid och med rätt till bildinspelning.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

Även i de fall där IMY har avslagit ansökningar om tillstånd till kamerabevakning har det rört sig om bussar i kollektivtrafiken. Inte i något av fallen var bussarna brottsutsatta och sökandena kunde heller inte styrka sitt bevakningsintresse på något annat sätt.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte delvis beviljat några ansökningar om tillstånd som rör färdmedel.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

De ansökningar där IMY har bedömt att tillstånd inte krävs har antingen kommit in efter att färdmedel blev undantagna från tillståndsplikten eller kommit in från aktörer som inte behöver tillstånd till bevakning, till exempel taxiföretag.

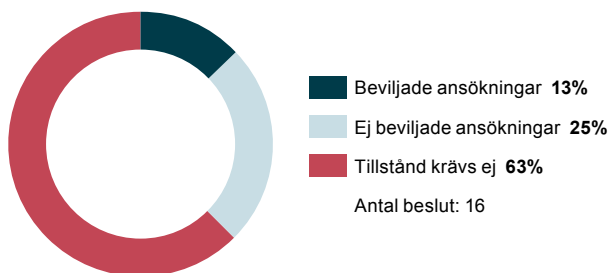

Bild 20. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende färdmedel. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Museer

IMY har valt att särskilja museer från övriga fritidsanläggningar eftersom det finns rättspraxis kring kamerabevakning som är specifik för just museer. Precis som vid andra fritidsanläggningar finns det ett tungt vägande integritetsintresse vid museer, särskilt vid utställningsytor eftersom det är här enskilda uppehåller sig för nöje och avkoppling. Integritetsintresset kan dock väga mindre tungt vid andra ytor, såsom nödutgångar. Högsta förvaltningsdomstolen har konstaterat att det finns vissa museer där det finns samlingar eller föremål som har ett oersättligt kulturhistoriskt eller ekonomiskt värde. På sådana museer kan bevakningsintresset väga så pass tungt att det som utgångspunkt är tillåtet att bedriva kontinuerlig kamerabevakning med bildinspelning.²⁰ Exempel på föremål eller samlingar som har ansetts ha ett sådant värde som motiverar kamerabevakning är bland annat Nationalmuseums och Liljevalchs konstsamlingar, guld- och silverföremålen från regalskeppet Kronan vid Kalmar läns museum och Silverbibeln vid Carolina Rediviva i Uppsala.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har än så länge endast i två fall meddelat tillstånd till bevakning i museum där det visas föremål med ett oersättligt kulturhistoriskt eller ekonomiskt värde. I dessa fall beviljades kamerabevakning med rätt till bildinspelning dygnet runt.

I övriga fall rör det sig om ansökningar där museet endast ska bevaka begränsade ytor på museet, till exempel endast vid entrén eller nödutgången. Eftersom integritetsintresset är lägre på dessa platser krävs inte samma omfattande problematik eller värdefulla föremål som annars kan motivera bevakning.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

Museer som vill kamerabevaka utställningsytor behöver som regel kunna bevisa att platsen är brottsutsatt för att bevakningen ska vara tillåten. I de fall IMY har avslagit ansökningar om bevakning på museer har det ofta berott på att det inte skett tillräckligt många brott på platsen för att IMY ska kunna konstatera att den är brottsutsatt.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

Om ett museum ansöker om kamerabevakning av utställningsytor dygnet runt men inte kan visa att museet är brottsutsatt, kan IMY i många fall ändå ge tillstånd till mindre integritetskänsliga bevakningsformer. I de ärenden som IMY har avgjort har det ofta rört sig om museer som vill bedriva bevakning dygnet runt, men inte kunnat visa ett tydligt behov av bevakning under museets öppettider. I sådana fall har IMY beviljat tillstånd till bevakning när museet är stängt för allmänheten och avslagit tillstånd till bevakning under museets öppettider.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

I det fall där tillstånd inte krävdes hade ett privat museum vars verksamhet inte omfattades av bestämmelserna i museilagen ansökt om tillstånd till bevakning i sin utställningshall. Eftersom sökanden inte var en myndighet eller utförde uppgifter av allmänt intresse var bevakningen inte tillståndspliktig och IMY avvisade därför ansökan.

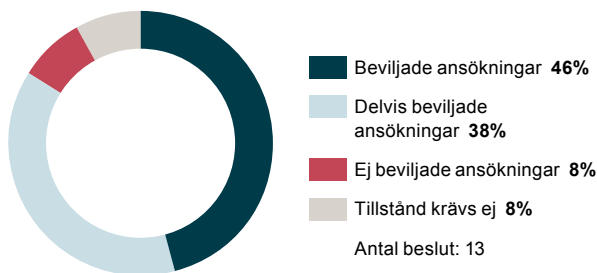

Bild 21. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende museer. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

20. RÅ 2003 ref. 7 och RÅ 2003 not. 18.

Räddningstjänst

Kamerabevakning som bedrivs av räddningstjänsten sker i huvudsak för att förebygga, förhindra och upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av olyckor. Räddningstjänsten har i regel ett tungt vägande intresse att bedriva bevakning i samband med räddningsinsatser i dessa syften. Kamerabevakning som sker i samband med räddningsinsatser innebär att personer i utsatta och mycket känsliga situationer bevakas, vilket gör att även integritetsintresset väger tungt. Att bevakningen delvis syftar till att skydda dem som bevakas minskar integritetsintrånget något.

Den bevakning som varit aktuell i ärenden hos IMY har rört bevakning med kamera monterad på drönare. Syftet med bevakningen har huvudsakligen varit att få en översikt över skadeområden. Bevakning från drönare ger räddningstjänsten möjlighet att exempelvis upptäcka brand- och explosionsfaror utan att behöva utsätta personalen för onödiga risker. En omständighet som är speciell i dessa ärenden är att det geografiska bevakningsområdet inte går att bestämma på förhand utan varierar beroende på olycksplats. Räddningstjänstens ansökningar har även avsett bevakning i samband med övningar som syftar till att utbilda och upprätthålla drönpiloternas kompetens.

Beviljade ansökningar om tillstånd

Räddningstjänsten i ett flertal kommuner och regioner har beviljats tillstånd till bevakning i samband med räddningsinsatser med kameror monterade på drönare. IMY har beviljat bevakning som sker i realtid och med rätt till bildinspelning. Räddningstjänstens främsta behov är att kunna bevaka en skadeplats i realtid för att ge beslutsunderlag till räddningsledningen på plats och kunna förmedla lägesbilder till ledningscentralen. I flera fall har räddningstjänsten även velat spela in och lagra bildmaterial för att använda i utbildningssyfte. En förutsättning för att bildinspelning ska tillåtas är att räddningstjänsten efter avslutad insats granskar inspelat material och omgående raderar eller avidentifierar material som innehåller identifierbara personer ur allmänheten. Samtliga beslut har förenats med villkor om detta.

IMY har även beviljat bevakning med kamera monterad på drönare vid övningsverksamhet, då bevakningsintresset av naturliga skäl inte väger lika tungt. En förutsättning för att tillstånd ska beviljas vid övningar är att sökanden har redovisat hur de tänkt begränsa integritetsintrånget, till exempel genom avspärning och skyltning, samt hur de ska uppfylla kravet på upplysning i kamerabevakningslagen.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte avslagit någon ansökan från räddningstjänsten.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte delvis beviljat någon ansökan från räddningstjänsten.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

I ett fall har IMY avvisat en ansökan från räddningstjänsten där bevakningen skulle ske på ett sådant sätt att det inte var fråga om varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. När ingen personbevakning sker är kamerabevakningslagen inte tillämplig. Så är fallet om räddningstjänsten ska använda kamerautrustade drönare men planerar att flyga på så hög höjd att det inte går att identifiera enskilda personer på bilderna.

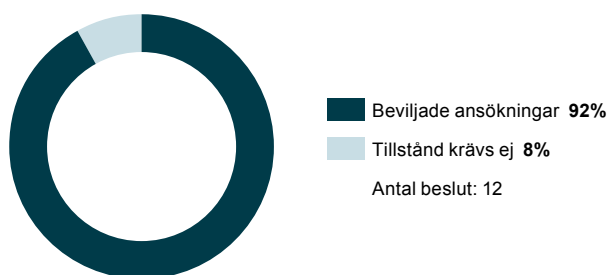

Bild 22. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning avseende räddningstjänsten. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Apotek

För kamerabevakning som sker i butikslokaler med apoteksverksamhet gäller ett särskilt undantag. Om bevakningen har till syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott behövs inget tillstånd. Reglerna för kamerabevakning i apotek har, likt tidigare nämnt i rapporten, förändrats. Enligt den tidigare kameraövervakningslagen var alla butiker undantagna från tillståndsplikten enligt en särskild undantagsbestämmelse. Det så kallade *butiksupptaget* gällde även apotek och innebar att de inte behövde tillstånd till att bedriva bevakning i apotekslokalen. För att sätta upp en bevakningskamera var det tillräckligt att anmäla detta till länsstyrelsen.

När den nya kamerabevakningslagen började gälla i augusti 2018 förändrades tillståndsplikten och antalet aktörer som behövde söka tillstånd minskade markant. Butiker i detaljhandel, som tidigare hade varit undantagna enligt en särskild bestämmelse, var med de nya reglerna inte längre tillståndspliktiga alls. De behövde alltså inte längre göra någon anmälan om kamerabevakning till länsstyrelsen eller någon annan myndighet. Butiksupptaget ansågs därför ha spelat ut sin roll och togs bort helt.

För apotek fick de nya reglerna dock en oavsiktlig konsekvens – dessa blev istället tillståndspliktiga, eftersom apoteksverksamhet är en uppgift av allmänt intresse. Från att tidigare ha omfattats av butiksupptaget behövde alltså både statliga och privata apotek nu tillstånd till att bedriva kamerabevakning.

Sedan IMY uppmärksammat lagstiftaren på denna konsekvens av den nya lagen infördes i augusti 2020 ett nytt undantag som specifikt gäller kamerabevakning på apotek. Kamerabevakning i butikslokaler där det bedrivs apoteksverksamhet är sedan dess inte tillståndspliktig. Undantaget gäller endast om bevakningen sker i brottsbekämpande syfte.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY beviljade samtliga ansökningar om tillstånd till kamerabevakning på apotek som kom in till myndigheten före den 1 augusti 2020.

Vid intresseavvägningen har IMY utgått från platsens generella karaktär. Ett apotek är en plats dit personer huvudsakligen vänder sig i hälsorelaterade ärenden. I en sådan situation kan kamerabevakning upplevas som obehagligt. Dessutom omfattar kamerabevakning i en butikslokal vanligtvis hela butiksytan, vilket innebär att samtliga kunder som besöker apoteket utsätts för bevakningen och bevakas under hela sin vistelse i lokalen. Ett apotek är även en arbetsplats där personalen måste befinna sig. Detta innebär alltså att personalen filmas av sin arbetsgivare under arbetstid. Även detta är känsligt ur ett integritetsperspektiv och integritetsintresset väger därför som utgångspunkt tungt.

Mot detta ställs behovet av kamerabevakning. Butiker inom detaljhandeln är generell utsatta för brottslighet i form av stöld och rån. Även om dessa ofta inte tillhör de allra allvarligaste brotten innebär den stora mängden sådana brott allvarliga konsekvenser för de näringsidkare som drabbas. Enligt IMY särskiljer sig även apotek från andra butiker genom att de i stor utsträckning hanterar läkemedel, inklusive narkotikaklassade sådana, som kan vara särskilt stölbegärliga. Bevakningsintresset i butikslokaler med apoteksverksamhet väger alltså tungt, i likhet med butiker i allmänhet. Inkomna ansökningar om tillstånd har därför beviljats.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

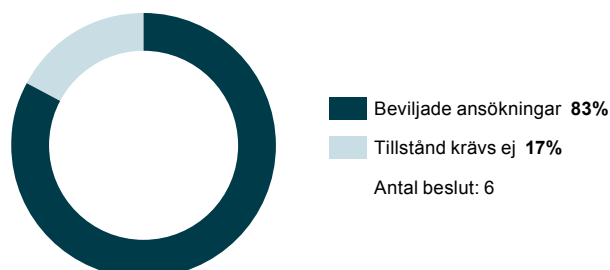
IMY har inte avslagit någon ansökan från apotek.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte delvis beviljat någon ansökan från apotek.

Tillstånd krävs ej

Sedan den 1 augusti 2020 omfattas bevakning på apotek inte längre av tillståndsplikten. Alla ansökningar som kommit in till IMY efter den 1 augusti 2020 har därför avvisats.

Bild 23. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning på apotek. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Kriminalvården

I denna kategori ingår ansökningar om kamerabevakning som kommit in från Kriminalvården där bevakning ska ske vid myndighetens häkten och fängelser. Bevakningsintresset väger som utgångspunkt tungt i anslutning till anstalter och häktesbyggnader. Det är av stor vikt att säkerheten upprätthålls vid Kriminalvårdens anstalter och häkten och att det finns möjlighet att bedriva ett effektivt säkerhetsarbete. Det finns även ett intresse hos allmänheten och boende i närområdet till anstalter att säkerheten upprätthålls.

Integritetsintresset på anstalter och allmänna områden alldeles intill en anstalt har generellt sett ansetts svagare än på andra offentliga platser. Vid anstalter kan allmänheten nämligen i stor utsträckning räkna med att bli bevakade. Intagna, anställda och allmänheten måste rimligen vara medvetna om att säkerheten är betydande på och omkring en anstalt. Kriminalvårdens häkteslokaler, till skillnad från anstalter, ligger dock ofta centralt belägna i stads kärnor. Vid bedömning av integritetsintresset i dessa fall måste därför andra faktorer, som gäller vid bevakning av gator och torg, vägas in.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har beviljat tillstånd till bevakning av begränsade ytor vid anstalter och häkten, exempelvis vid entréer, längs med anstalternas skalskydd och vid parkeringsplatser intill anstalter. Kriminalvården har, som tidigare nämnts, som utgångspunkt ett tungt vägande bevakningsintresse. När bevakningen sker av begränsade ytor minskar även integritetsintresset något eftersom personer i regel inte har anledning att visats inom bevakningsområdet en längre tid.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte avslagit någon ansökan från Kriminalvården.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte delvis beviljat någon ansökan från Kriminalvården.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

Häkten och fängelser är platser dit allmänheten i regel endast har tillträde fram till entrén eller till skalskyddet. I de fall då IMY har avvisat ansökningar från Kriminalvården har det varit fråga om bevakning av platser dit allmänheten inte har tillträde, exempelvis innanför skalskyddet eller på tak.

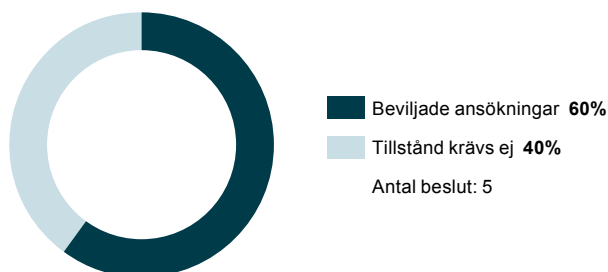

Bild 24. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning inom Kriminalvården. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Skyddsobjekt

Ett skyddsobjekt är samhällsviktig verksamhet som har ett förstärkt skydd utifrån svensk lag för att skyddas mot sabotage, terroristbrott, grovt rån och spioneri. Det är länsstyrelserna som beslutar om en verksamhet ska vara skyddsobjekt. Exempel på anläggningar eller områden som kan vara skyddsobjekt är Sveriges riksdag, försvarsmaktens anläggningar, statschefens bostad, vissa myndighetslokaler, områden för vattenförsörjning eller anläggningar för elektronisk kommunikation. Vanligtvis gäller tillträdesförbud till skyddsområdet och kamerabevakning är en vanlig säkerhetsskyddsåtgärd. Det kan också finnas förbud mot att avbilda skyddsobjektet. Då är det till exempel inte tillåtet att flyga med drönare över området.

Skyddsobjekt kan vara av vitt skild karaktär och intresseavvägningen för kamerabevakning görs utifrån den specifika verksamheten. Gemensamt för alla skyddsobjekt är att verksamheten kräver ett kvalificerat skydd och bevakningsintresset väger därför som utgångspunkt tungt.

Var skyddsobjektet är beläget geografiskt och hur bevakningen ska bedrivas har stor betydelse för bedömningen av integritetsintresset. Ligger byggnaden i en stadskärna och bevakningen ska ske utvändigt väger integritetsintresset tungt, eftersom bevakningen träffar en stor mängd människor ur en obestämd krets. Ligger skyddsobjektet istället avlägset i ett område med öppna omgivningar väger integritetsintresset betydligt lättare, då färre personer påverkas av bevakningen. I vissa fall är de som träffas av bevakningen samma personer som bevakningen har till syfte att skydda, till exempel vid bevakning på strategiska platser i stadskärnor i syfte att skydda mot terrorangrepp. Den omständigheten sänker integritetsintresset och kan motivera bevakning även på integritetskänsliga platser.

Beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har beviljat samtliga ansökningar om tillstånd till kamerabevakning vid skyddsobjekt. Vid bedömningen har hänsyn tagits till den generella hotbilden som riktas mot skyddsobjektet med anledning av den verksamhet som bedrivs på skyddsobjektet eller de personer som befinner sig där. Bevakningsintresset har gällt risker av allvarligt slag, både för enskildas trygghet, liv och hälsa men även för viktiga samhällsfunktioner.

Ej beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte avslagit någon ansökan från skyddsobjekt.

Delvis beviljade ansökningar om tillstånd

IMY har inte delvis beviljat någon ansökan från skyddsobjekt.

Ansökningar där tillstånd inte krävs för bevakningen

På skyddsobjekt råder tillträdesförbud, vilket innebär att obehöriga inte får vistas på skyddsområdet. Det är alltså inte fråga om en plats dit allmänheten har tillträde och bevakning på själva skyddsområdet är därför inte tillståndspliktig. Kamerabevakning utanför skyddsområdet är dock som huvudregel tillståndspliktig, men för vissa skyddsobjekt finns ett särskilt undantag.

Undantaget gäller skyddsobjekt enligt 4 § 5 eller 6, 5 § 1-5 eller 6 § första stycket skyddslagen (2010:305). För att bevakningen ska vara tillståndsfri krävs att syftet med bevakning är att skydda skyddsobjektet samt att bevakningsområdet endast omfattar skyddsobjektet eller ett område i dess omedelbara närhet. Det innebär att tillstånd måste sökas om kamerabevakning ska ske för andra ändamål eller av ett större område vid skyddsobjektet. Hur stort det tillståndsfria området är avgörs från fall till fall och skyddsobjektets belägenhet i förhållande till omgivningen får betydelse. Som utgångspunkt bör det vara frågan om ett avgränsat område någon eller några meter från skyddsobjektet. För bevakning som omfattas av undantaget och tillstånd inte krävs finns även ett undantag från upplysningsplikten.

IMY har inte handlagt några ansökningar som rör skyddsobjekt där tillstånd inte krävts för bevakningen.

Beviljade ansökningar 100%
Antal beslut: 4

Bild 25. Fördelning av beslut om tillstånd till kamerabevakning vid skyddsobjekt. Avser perioden 1 augusti 2018 – 31 december 2020.

Detta är Integritetsskyddsmyndigheten

Integritetsskyddsmyndigheten arbetar för att skydda medborgarnas alla personuppgifter, till exempel om hälsa och ekonomi, så att de hanteras korrekt och inte hamnar i orätta händer. Det är vi som granskar att företag, myndigheter och andra aktörer följer GDPR – dataskyddsförordningen. Vi utbildar och vägleder dem som behandlar personuppgifter. Vi påverkar även lagstiftningen. Vi vill se en hållbar och integritetsvänlig digitalisering. Vi är övertygade om att det går att värna medborgarnas trygghet och samhällets säkerhet, utan omotiverad kartläggning och övervakning. Tillsammans med övriga dataskyddsmyndigheter i EU arbetar vi för att medborgarnas personuppgifter ska ha samma skydd i hela unionen. Vi arbetar även för att kreditupplysning och inkassoverksamhet ska bedrivas på ett korrekt sätt. Vår vision är ett tryggt informationssamhälle, där vi tillsammans värnar den personliga integriteten.

Kontakta Integritetsskyddsmyndigheten

E-post: imy@imy.se

Webb: www.imy.se

Tel: 08-657 61 00.

Postadress: Integritetsskyddsmyndigheten,
Box 8114, 104 20 Stockholm.